

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020

**STRATEGIA
ROZWIĄZYWANIA PROBLEMÓW SPOŁECZNYCH
DLA MIASTA KOŚCIERZYNA
NA LATA 2014-2020**

Kościerzyna, grudzień 2013r.

SPIS TREŚCI

	Str.
1. Wstęp	1
2. Metodologia i zespół tworzący strategię	3
3. Zarządzanie pomocą społeczną	3
3.1 Zadania samorządu w zakresie pomocy społecznej	5
3.2 Realizowane przez Gminę Miejską Kościerzyna Programy wieloletnie i roczne obejmujące sferę społeczną	10
3.2.1 Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Miasta Kościerzyna na lata 2005-2015	10
3.2.2 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Kościerzyna	11
3.2.3 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kościerzyna	12
3.2.4 Program Promocji Zdrowia psychicznego dla Miasta Kościerzyna na lata 2012-2015	13
3.2.5 Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2013-2015	15
3.2.6 Strategia Rozwoju Edukacji Miasta Kościerzyna na lata 2011-2020	15
4. Diagnoza sytuacji społecznej Miasta Kościerzyna	16
4.1 Charakterystyka miasta	16
4.2 Ludność	17
4.3 Bezrobocie	19
4.4 Dane statystyczne wybranych aspektów świadczonej pomocy w Mieście Kościerzyna ...	21
5. Współpraca instytucji pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi z terenu miast ...	29
6. Analiza SWOT oraz wnioski z analizy sytuacji w obszarze polityki społecznej w Kościerzynie	32
7. Cele strategiczne, kierunki działań oraz sposób realizacji strategii	39
7.1 Misja	39
7.2 Priorytety	39
8. Monitorowanie strategii	49

Wstęp

Realizując obowiązek nałożony na samorządy gminne ustawą o pomocy społecznej, dotyczący opracowania i realizacji gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka, Miasto Kościerzyna przystąpiło do opracowania określonego dokumentu.

„Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Kościerzyna na lata 2014 – 2020” stanowi wyznaczenie kierunków i działań dla miasta Kościerzyna w obszarze kwestii społecznych na najbliższe lata. Jest ona kontynuacją i uzupełnieniem celów określonych w realizowanej dotychczas Strategii Polityki Społecznej w Mieście Kościerzyna na lata 2005-2013r.

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020 uwzględnia w swej treści rekomendacje sformułowane w:

- ustawie z dnia 12 marca 2004 roku o pomocy społecznej (tj. Dz. U. z 2013 r., poz. 182 z późn. zm.), w której – zgodnie z art. 16 b pkt 1 – „Gmina i powiat opracowują strategię rozwiązywania problemów społecznych, a samorząd województwa strategię w zakresie polityki społecznej oraz zgodnie z art. 17 pkt 1 ust 1 - „Do zadań własnych gminy o charakterze obowiązkowym należy: opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych ze szczególnym uwzględnieniem programów pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych i innych, których celem jest integracja osób i rodzin z grup szczególnego ryzyka,
- ustawie z dnia 6 grudnia 2006 r. o zasadach prowadzenia polityki rozwoju (Dz. U. z 2009 r. Nr 84, poz. 712 z późn. zm.);
- ustawie z dnia 27 sierpnia 1997 r. o rehabilitacji zawodowej i społecznej oraz zatrudnianiu osób niepełnosprawnych (tj. Dz. U. z 2011 r. Nr 127, poz. 721, z późn. zm.);
- ustawie z dnia 26 października 1982 r. o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi (tj. Dz. U. z 2012 r. poz. 1356);
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii (tj. Dz. U. z 2012 r. poz.

124,);

- ustawie z dnia 24 kwietnia 2003 r. o działalności pożytku publicznego i o wolontariacie (tj. Dz. U. z 2010 r. Nr 234, poz. 1536 z późn. zm.);
- ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie (Dz. U. z 2005 r. Nr 180, poz. 1493, z późn. zm.);
- ustawie z dnia 28 listopada 2003 r. o świadczeniach rodzinnych (tj. Dz. U. z 2006 r. Nr 139, poz. 992, z późn. zm.);
- ustawie z dnia 20 kwietnia 2004 r. o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (tj. Dz. U. z 2008 r. Nr 69, poz. 415, z późn. zm.).

Jednocześnie spójna jest z celami polityki regionalnej oraz strategicznymi działaniami zawartymi w:

- Strategii Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Miasta Kościerzyna na lata 2005-2015,
- Strategii Rozwoju Edukacji na terenie Miasta Kościerzyna na lata 2011-2020.
- Programie Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kościerzyna na lata 2012-2015,
- Gminnym Programie Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2013-2015,
- Powiatowym Programie na Rzecz Zatrudnienia i Spójności Społecznej Powiatu Kościerskiego,
- Programie Działania na Rzecz Osób Niepełnosprawnych w Powiecie Kościerskim 2004-2015,
- Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Powiatu Kościerskiego do roku 2015,
- Programie Pomocy Dziecku i Rodzinie Powiatu Kościerskiego do roku 2015.

We wszystkich wspomnianych dokumentach traktuje się jako oczywistą myśl, że odpowiednio zaprojektowana i wdrożona strategia rozwiązywania problemów społecznych stanowi inwestycję, która procentuje dla wszystkich mieszkańców. Działania zmierzające do integracji społecznej zwiększają potencjał rozwoju, a także sprzyjają zwiększeniu aktywności społecznej we wszystkich obszarach. Taka też idea towarzyszyła podczas prac nad tworzeniem tego dokumentu.

Prezentowana poniżej Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych stanowi kompendium zapisów dotychczas realizowanych i projektowanych w obszarze polityki społecznej ukierunkowanej w szczególności na włączenie społeczne i aktywną integrację,

będących podstawowymi narzędziami realizacyjnymi systemu pomocy i integracji społecznej w Kościerzynie.

Metodologia i zespół tworzący strategię

Strategia jest opracowaniem kompleksowym, obejmującym w szczególności programy: przeciwdziałania wykluczeniu społecznemu, wyrównywania szans osób niepełnosprawnych, pomocy społecznej, profilaktyki i rozwiązywania problemów alkoholowych, współpracy z organizacjami pozarządowymi. Przyjęte w niej założenia mają na celu realizację potrzeb mieszkańców, szczególnie najbardziej potrzebujących i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Mają zaspokajać potrzeby wielu grup społecznych, uwzględniając możliwie najszerszy katalog potrzeb i problemów społeczeństwa Kościerzyny. Prace nad Strategią Rozwiązywania Problemów Społecznych w Mieście Kościerzyna na lata 2014 – 2020 poprzedzone były fazą planowania rozwiązywania problemów społecznych w regionie w oparciu o obowiązującą Strategię Rozwoju Społeczno Gospodarczego Miasta Kościerzyna na lata 2005-2015.

Prace projektowe oparte były na zasadzie spójności i transparentności. Priorytetowo wdrażano zasadę partnerstwa, rozumianą jako sposób definiowania i uzgadniania wizji oraz celów Strategii przy aktywnej współpracy władz samorządu z równoprawnie traktowanymi podmiotami, reprezentującymi różnorodne środowiska oraz instytucje zaangażowane w działania na rzecz polityki społecznej. Konsultacje z przedstawicielami instytucji samorządowych i organizacji społecznych, przede wszystkim ekspertami reprezentującymi szeroko rozumiane środowisko kwestii społecznych. W czynny udział w pracach zespołu włączyli się:

Bielawa Wiesław	Kierownik Rewiru Dzielnicowych Komendy Powiatowej Policji w Kościerzynie
Chmielecka Ewa	Naczelnik Wydziału Rozwoju Urzędu Miasta Kościerzyna
Czaja Janina	Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Diedrich Sylwia	Dyrektor Powiatowego Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie
Dittrich Jan	Dyrektor Kościerskiego Domu Kultury
Ginter Mirosław	Dyrektor Powiatowego Urzędu Pracy w Kościerzynie
Grzesik Grzegorz	Przewodniczący Młodzieżowej Rady Miasta Kościerzyna

Heksel Gabriela	Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Hinca Marzena	Dyrektor Centrum Administracyjnego Placówek Opiekuńczo Wychowawczych w Kościerzynie
Jańczak Jerzy	Przewodniczący Komisji Edukacji, Kultury i Sportu Rady Miasta Kościerzyna
Kirstein Alicja	Dyrektor Biura Placówek Oświatowych w Kościerzynie
Lipski Krzysztof	Przewodniczący Komisji Porządku Publicznego i Spraw Społecznych Rady Miasta Kościerzyna
Martwicka Monika	Niepubliczny Zakład Opieki Zdrowotnej "Przychodnia" Sp. z o.o.
Mikołajczyk Rafał	Kierownik Działu ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie w MOPS w Kościerzynie
Mikołajewska - Boszka Karolina	Fundacja "Sprawni Inaczej"
Piotrowska - Pióro Magdalena	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Polak Wioleta	Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Kościerzynie
Pozorska Aleksandra	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Sikora Bożena	Radna Rady Miasta Kościerzyna
Smuczyński Tomasz	Komendant Straży Miejskiej w Kościerzynie
Stoltmann Kazimierz	Zastępca Burmistrza Miasta Kościerzyna
Syrocka - Stencel Elżbieta	Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Szeleziński Andrzej	Przewodniczący Rady Seniorów Miasta Kościerzyna
Trzebiatowska - Głok Sylwia	Kierownik Sekcji ds. Aktywizacji Środowiska Lokalnego w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Turzyńska Elżbieta	Kościerskie Centrum Wolontariatu
Wejher Dorota	Kierownik Działu Świadczeń Społecznych i Pomocy Środowiskowej w Miejskim Ośrodku Pomocy Społecznej w Kościerzynie
Zagórska Magdalena	Wydział Rozwoju Urzędu Miasta Kościerzyna
Zaremba Zbigniew	Polski Komitet Pomocy Społecznej w Kościerzynie

Prace zespołu moderowały Tamara Duško i Elżbieta Ciastoń – Przeclawska – konsultantki Regionalnego Ośrodka Polityki Społecznej Urzędu Marszałkowskiego Województwa

Pomorskiego. Szczególnie zaangażowane w prace nad strategią były Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Wydział Rozwoju Urzędu Miasta Kościerzyna oraz Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, których pracownicy Zarządzeniem Burmistrza z dnia 28 sierpnia 2013r. nr 0050.84.2013, zostali powołani w skład zespołu do spraw przygotowania Strategii. Prace zespołu koordynowała Janina Czaja Dyrektor Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej. Zespół w pełnym składzie spotykał się pięć razy. Podczas tych konsultacji wypracowano i określono podstawowe obszary interwencji wraz z zadaniami, które należy wykonać w celu zmniejszenia określonego zjawiska.

Podczas tworzenia założeń strategicznych i określania celów zastosowano szereg metod i narzędzi, m. in.:

- analizę opracowań własnych;
- analizę dostępnych źródeł informacji (m.in. statystyk GUS, statystyk Urzędu Miasta Kościerzyna, statystyk Powiatowego Urzędu Pracy oraz innych źródeł);
- ocenę ekspertów: spotkania w zespołach problemowych, podczas których dokonywano analizy problemów społecznych pod kątem konkretnych obszarów w budowanej strategii;
- analizę SWOT (analizę sił, słabości, szans i zagrożeń);
- prognozowanie scenariuszowe (z zastosowaniem metod eksperckich – burzy mózgów, dyskusji panelowych).

Przedstawione w niniejszej strategii dane są w głównej mierze analizą procesów zachodzących w trzech minionych latach w Kościerzynie. To również informacje pochodzące z wyników badań przeprowadzanych na terenie miasta. Strategia odwołuje się też do prognozy długoterminowej Głównego Urzędu Statystycznego.

Przyjęty tryb i metody pracy pozwoliły przygotować dokument obejmujący realne obszary interwencji oraz przyjmujący możliwe najprawdopodobniejsze scenariusze zmian w sferze kwestii społecznych w najbliższych latach.

3. Zarządzanie Pomocą Społeczną

3.1 Zadania samorządu w zakresie pomocy społecznej

Na samorząd terytorialny zostały nałożone obowiązki w zakresie udzielania pomocy społecznej osobom potrzebującym. Artykuł 17 ustawy o pomocy społecznej dokonuje podziału zadań gminy na zadania własne – finansowane ze środków własnych oraz na zadania

zlecone z zakresu administracji rządowej. Ze względu na charakter ich realizacji, zadania własne mają charakter obowiązkowy lub nieobowiązkowy.

Do zadań gminy o charakterze obowiązkowym zostały zaliczone te, które mają na celu zapewnienie mieszkańcom minimalnego poziomu bezpieczeństwa socjalnego, i które muszą być przez gminę zrealizowane. Należą do nich w szczególności:

- opracowanie i realizacja gminnej strategii rozwiązywania problemów społecznych, sporządzanie oceny w zakresie pomocy społecznej;
- udzielanie schronienia, zapewnienie posiłku i niezbędnego ubrania osobom tego pozbawionym;
- przyznawanie i wypłacanie zasiłków okresowych oraz zasiłków celowych, w tym również na pokrycie wydatków na świadczenia zdrowotne osobom bezdomnym oraz innym osobom niemającym prawa do świadczeń z ubezpieczenia zdrowotnego w NFZ;
- opłacanie składek na ubezpieczenia emerytalne i rentowe za osobę, która zrezygnuje z zatrudnienia w związku z koniecznością sprawowania osobistej opieki nad ciężko chorym członkiem rodziny;
- praca socjalna – jako profesjonalne, zorganizowane i celowe działanie procesowe o charakterze prospołecznym, jako celowa pomoc międzyludzka, wykonywana nie tyle przez instytucje, ale przez konkretne osoby, to jest pracowników socjalnych, poprzez bezpośredni kontakt z osobami potrzebującymi pomocy w formach: poradnictwa specjalistycznego, interwencji kryzysowej, rodzinnego wywiadu środowiskowego, kontraktu socjalnego.
- organizowanie i świadczenie usług opiekuńczych, kierowanie do domu pomocy społecznej, dożywianie dzieci i inne formy pomocy skierowane do osób potrzebujących.

Do zadań gminy o charakterze nieobowiązkowym zostały zaliczone te zadania, których realizacja wynika z rozeznaczonych potrzeb mieszkańców, a ich wykonanie może być uzależnione od możliwości finansowych gminy. Należą do nich m.in.(art. 17 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej):

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków specjalnych celowych;
- przyznawanie i wypłacanie pomocy na ekonomiczne usamodzielnienie w formie zasiłków, pożyczek oraz pomocy w naturze;
- prowadzenie i zapewnienie miejsc w domach pomocy społecznej i ośrodkach wsparcia o zasięgu gminnym oraz kierowanie do nich osób wymagających opieki;
- podejmowanie innych zadań z zakresu pomocy społecznej, wynikających z rozeznaczonych

potrzeb gminy, w tym tworzenie i realizacja programów osłonowych;

- współpraca z powiatowym urzędem pracy w zakresie upowszechniania ofert pracy oraz informacji o wolnych miejscach pracy, upowszechniania informacji o usługach poradnictwa zawodowego i o szkoleniach.

Określony został również katalog świadczeń, których realizację zleca gminie administracja rządowa, a które mają charakter gwarancji socjalnych państwa.

Środki na realizację tych zadań zapewnia budżet państwa. Należą do nich w szczególności:

- organizowanie i świadczenie specjalistycznych usług opiekuńczych w miejscu zamieszkania lub poprzez organizację środowiskowych domów samopomocy dla osób z zaburzeniami psychicznymi;

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych na pokrycie wydatków związanych z klęską żywiołową lub ekologiczną;

- realizacja zadań wynikających z rządowych programów pomocy społecznej, mających na celu ochronę poziomu życia osób, rodzin i grup społecznych;

- przyznawanie i wypłacanie zasiłków celowych, a także udzielanie schronienia, posiłku oraz niezbędnego ubrania cudzoziemcom.

Ustawa o pomocy społecznej w sposób chronologiczny i uporządkowany odnosi się do opracowywania i realizacji strategii rozwiązywania problemów społecznych, ze szczególnym wyróżnieniem zadań z zakresu pomocy społecznej na wszystkich szczeblach samorządu terytorialnego, zaczynając od strategii gminnej, która powinna przełożyć się na strategię powiatową, a następnie na strategię regionalną. Precyzyjne określenie, które z problemów społecznych w danej społeczności lokalnej uznane zostaną za najistotniejsze, pozwoli samorządom konstruować odpowiednie programy łagodzące skutki tych problemów.

Do roku 2013 Gmina Miejska Kościerzyna realizowała zadania określone w Strategii Polityki Społecznej w Mieście Kościerzyna na lata 2005-2013. Do głównych priorytetów określonych w realizowanej w latach 2005 - 2013r. strategii należały:

- edukacja,
- finanse,
- infrastruktura,
- problemy społeczne,
- społeczność lokalna.

Dla edukacji priorytetem określono stworzenie warunków do szerokiej dostępności młodych mieszkańców miasta do nauki i rozwoju oraz podjęcie działań na rzecz wzrostu świadomości społecznej. Działania te winny być wspierane tworzeniem warunków do dalszego kształcenia się pracowników pomocy społecznej. Określono tu trzy cele niezbędne:

1. Stworzyć warunki do szerokiej dostępności do nauki i rozwoju młodych mieszkańców miasta.
2. Działać na rzecz wzrostu świadomości społecznej.
3. Stworzyć warunki dla lepszego kształcenia się kadry pracowników pomocy społecznej.

Priorytetem w obszarze finansów było dążenie do zmiany sposobu dystrybucji środków przeznaczonych na różne sektory pomocy społecznej. Działania te winny być wspierane tworzeniem lobbingu na rzecz utworzenia sprawnie funkcjonującego systemu finansów publicznych w sferze społecznej, jak i stworzeniem warunków do wykorzystania dostępnych środków Unii Europejskiej dla finansowania projektów wspierających rozwiązywanie problemów społecznych miasta. Tu również określono trzy cele niezbędne:

1. Dążyć do zmiany sposobu dystrybucji środków przeznaczonych na różne sektory pomocy społecznej.
2. Tworzyć lobbing na rzecz utworzenia sprawnie funkcjonującego systemu finansów publicznych w sferze społecznej.
3. Stworzyć warunki do wykorzystania dostępnych środków Unii Europejskiej dla finansowania projektów wspierających rozwiązywanie problemów społecznych miasta.

Projektem infrastrukturalnym było tworzenie właściwej, charakteryzującej się wysokim standardem, bazy dla realizacji zadań społecznych oraz podjęcie działań w kierunku zwiększenia substancji mieszkań socjalnych. Działania te miały być wspierane tworzeniem sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o dobrą infrastrukturę społeczną. Tu cele kształtowały się następująco:

1. Tworzyć właściwą i o wysokim standardzie bazę dla realizacji zadań społecznych.
2. Podjąć działania w kierunku zwiększania substancji mieszkań socjalnych.
3. Podjąć działania w kierunku tworzenia sprawnie funkcjonującej profilaktyki w oparciu o dobrą infrastrukturę społeczną.

W obszarze problemów społecznych priorytetem określono przeciwdziałanie rosnącemu bezrobociu i pauperyzacji społeczeństwa. Działania te winny być wspierane stworzeniem programu wspierającego rodziny oraz dzieci z rodzin patologicznych oraz stworzeniem warunków dla sprawnie działającego systemu pomocy społecznej. Dla tego obszaru celami były:

1. Przeciwdziałać rosnącemu bezrobociu i pauperyzacji społeczeństwa.
2. Stworzyć programy wspierające rodziny oraz dzieci z rodzin patologicznych.
3. Stworzyć warunki dla sprawnie działającego systemu pomocy społecznej.

Ostatni obszar określony w Strategii Polityki Społecznej w Mieście Kościerzyna na lata 2005 - 2013 to społeczność lokalna. Priorytetem w tym obszarze społecznym było podjęcie działań w kierunku zorganizowanej pomocy rodzinie oraz stworzenie warunków do wzrostu aktywności młodzieży. Działania te miały być poparte budowaniem współpracy pomiędzy organizacjami pozarządowymi i administracją samorządową pomocy społecznej. Tu cele to:

1. Podjąć działania w kierunku zorganizowanej pomocy rodzinie.
2. Stworzyć warunki do wzrostu aktywności młodzieży.
3. Budować współpracę pomiędzy organizacjami pozarządowymi i administracją samorządową pomocy społecznej.

W minionym okresie realizowano szereg działań w celu realizacji założonych celów i kierunków działań. W celu osiągnięcia określonych założeń miasto aplikowało o środki z Unii Europejskiej by realizować projekty społeczne niwelujące problemy społeczne i podejmujące działania rozwiązujące kwestie społeczne.

Niniejszy dokument jest skonstruowany w taki sposób aby móc kontynuować i rozwijać działania określone na lata 2005-2013. W celu rozwoju społecznego miasta i rozwiązywania problemów społecznych w latach 2014 - 2020 przewiduje się nowe kierunki działań i interwencji oraz takie, które będą korelowały z tymi z poprzedniego okresu realizacji.

Założenia wszystkich programów, zarówno krótko jak i długo terminowych, realizowanych na terenie Kościerzyny a związanych ze sferą społeczną funkcjonowania miasta, skupiają się na poprawie warunków rozwoju miasta i jego mieszkańców.

Podsumowując realizację strategii minionego okresu należy zwrócić szczególną uwagę na realizację najtrudniejszego założenia, jakim było zwiększenie substancji mieszkań socjalnych. W roku 2009 oddano do użytku blok z mieszkaniami socjalnymi dla najbardziej

potrzebujących mieszkańców miasta.

Zrealizowano też szereg programów profilaktycznych z uwzględnieniem odpowiedniej oferty zajęć pozalekcyjnych dla dzieci i młodzieży. Miasto Kościerzyna, jako realizator strategii wspierało działalność organizacji pozarządowych z sektora pomocy społecznej. Korzystając z możliwości, jakie niósł za sobą okres unijnego programowania 2007-2013 pozyskiwało środki z Programu Operacyjnego Kapitał Ludzki, które pozwoliły podejmować działania na rzecz zmiany postaw roszczeniowych społeczności objętej pomocą społeczną. Środki te przeznaczone były na aktywizację osób wykluczonych społecznie i programy przeciwdziałające pauperyzacji społeczeństwa.

3.2 Realizowane przez Gminę Miejską Kościerzyna Programy wieloletnie i roczne obejmujące sferę społeczną.

W Kościerzynie obowiązuje kilka różnych dokumentów wyznaczających kierunki działań w celu osiągnięcia zrównoważonego rozwoju miasta. Są to: Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Miasta Kościerzyna na lata 2005 – 2015, Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna, Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2013-2015, Program Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego Mieszkańców Kościerzyny, Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii, Strategia Rozwoju Edukacji Miasta Kościerzyna na lata 2011 – 2020.

3.2.1 Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego dla Miasta Kościerzyna na lata 2005-2015

Strategia Rozwoju Społeczno – Gospodarczego Miasta Kościerzyna dzieli całą sferę społeczno gospodarczą na pięć obszarów. Dla każdego z tych obszarów wyznaczono cele niezbędne, bez których dany aspekt życia społeczno – gospodarczego nie ma możliwości dalszego rozwoju. Jednocześnie w strategii wskazano na cele pierwszorzędne, które powinny znacznie przyspieszać rozwój w danym obszarze. Dodatkowo wskazano na cele drugorzędne, które wspierają rozwój, a czas ich realizacji jest zdeterminowany przez ilość środków

budżetowych, wielkość dotacji i napływającego kapitału zewnętrznego i rosnącej siły inwestycyjnej lokalnych podmiotów gospodarczych. Na podstawie takich zhierarchizowanych celów określono priorytety w poszczególnych obszarach życia społeczno gospodarczego.

Priorytetem dla obszaru jakim jest wizerunek miasta są działania w kierunku ożywienia gospodarczego i społecznego Miasta Kościerzyna, poprzez zwiększenie potencjału turystycznego i kulturowego. Działania te winny być wsparte tworzeniem warunków dla zwiększenia atrakcyjności inwestycyjnej miasta.

Gospodarczym priorytetem jest wspieranie inicjatyw przy jednoczesnym rozwoju bazy turystycznej z zachowaniem walorów środowiska naturalnego i kulturowego oraz likwidacja barier powstawania i funkcjonowania nowych przedsięwzięć. Priorytetem w infrastrukturze jest poprawa systemu infrastruktury komunikacyjnej, kompleksowa ochrona środowiska naturalnego, rewitalizacja obszarów miejskich oraz modernizacja i rozbudowa infrastruktury oświatowej.

Dla priorytetu, jakim określono, jakość życia jest zwiększenie dostępności do usług kulturalnych oraz podjęcie działań w kierunku rozwoju oferty edukacyjnej i sportowej. Priorytet ten jest wspierany przez działania mające na celu rozwój i modernizację bazy oświatowo – kulturalnej oraz sportowo – rekreacyjnej.

W obszarze społecznym – najważniejszym dla Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych dla Miasta Kościerzyna – priorytetem jest kompleksowe rozwiązywanie problemu mieszkaniowego, zwiększenie bezpieczeństwa mieszkańców oraz rozwój systemu edukacji i kultury przy jednoczesnym działaniu na rzecz społeczeństwa informacyjnego oraz integracji społecznej.

3.2.2 Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Kościerzyna.

Gminny Program Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Kościerzyna przyjmowany jest Uchwałą Rady Miasta Kościerzyna na każdy rok. Wpisuje się on w zadania polityki społecznej, bezpieczeństwa publicznego jak i zdrowia publicznego.

Celem Gminnego Programu Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii jest :

1. Ograniczenie powstawania, jak też zwiększania problemów uzależnień w mieście Kościerzyna, ze wskazaniem kierunków pomocy.
2. Ograniczenie populacji osób pijących ryzykownie i szkodliwie.
3. Zwiększenie skuteczności oddziaływań w zakresie profilaktyki uzależnień.
4. Ograniczenie zjawiska przemocy w rodzinie i zwiększenie ochrony ofiar przemocy w rodzinie.

W Gminnym Programie Profilaktyki i Rozwiązywania Problemów Alkoholowych oraz Przeciwdziałania Narkomanii dla Miasta Kościerzyna przyjmuje się do realizacji następujące zadania:

1. Zwiększenie dostępności pomocy terapeutycznej i rehabilitacyjnej dla osób uzależnionych od alkoholu i narkotyków, a także osób zagrożonych uzależnieniem.
2. Udzielanie rodzinom, w których występują problemy alkoholowe i narkotykowe pomocy psychospołecznej i prawnej, a w szczególności ochrony przed przemocą w rodzinie.
3. Prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej problemów zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży (w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych), a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo - wychowawczych i socjoterapeutycznych.
4. Wspomaganie działalności instytucji, stowarzyszeń i osób fizycznych, służącej rozwiązywaniu problemów alkoholowych i narkomanii.
5. Podejmowanie interwencji w związku z naruszeniem przepisów zawartych w art. 13¹ ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz art. 15 tejże ustawy, jak również występowanie przed sądem w charakterze oskarżyciela publicznego.

3.2.3 Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla Miasta Kościerzyna.

Gminny Program Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie dla miasta Kościerzyna przyjmowany jest przez Radę Miasta Kościerzyna na każdy rok. Celem programu jest przeciwdziałanie przemocy w rodzinie,

zwiększenie dostępności i skuteczności profesjonalnej pomocy, ochrona ofiar przemocy w rodzinie oraz upowszechnianie wiedzy na ten temat wśród społeczeństwa. Prowadzenie programów edukacyjnych, zagwarantowanie pomocy dla ofiar, a także prowadzenie szkoleń dla służb społecznych to priorytety programu.

1. Założenia systemu przeciwdziałania przemocy w rodzinie Kościerzynie to:
  - a) zapewnienie osobom doznającym przemocy bezpieczeństwa i profesjonalnej pomocy,
  - b) za pomoc zawsze odpowiedzialny jest sprawca przemocy,
  - c) nikt nie ma prawa stosować przemocy wobec drugiego człowieka,
  - d) nie ma żadnego uzasadnienia ani usprawiedliwienia dla przemocy domowej,
  - e) zrozumienie reakcji ofiary,
  - f) podstawowym zadaniem jest zatrzymanie przemocy.

W Kościerzynie w ramach realizacji Gminnego Programu Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie oraz Ochrony Ofiar Przemocy w Rodzinie funkcjonuje Zespół Interdyscyplinarny, który integruje i koordynuje działania podmiotów wchodzących w jego skład oraz specjalistów w zakresie przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Kościerzynie.

W mieście realizuje się program ochrony ofiar przemocy w rodzinie, podnosi się poziom wiedzy i umiejętności osób realizujących zadania związane z przeciwdziałaniem przemocy w rodzinie. Podejmowane są działania i kampanie zwiększające świadomość i poziom wiedzy mieszkańców na temat negatywnego zjawiska i skutków przemocy w rodzinie.

3.2.4 Program Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego dla Miasta Kościerzyna na lata 2012-2015

Zgodnie z przepisami ustawy z dnia 19 sierpnia 1994 roku o ochronie zdrowia psychicznego (Dz. U. Nr 111, poz. 535, z późn. zm.), ochronę zdrowia psychicznego zapewniają organy administracji rządowej i samorządowej oraz instytucje do tego powołane. Ponadto w realizacji zadań wynikających z Programu mogą uczestniczyć również organizacje społeczne, stowarzyszenia, fundacje, samorządy zawodowe, kościoły, grupy samopomocowe pacjentów oraz ich rodzin. Kościerzyna od roku 2012 realizuje Program Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego mieszkańców Kościerzyny.

Cele i zadania Samorządu Gminy wynikające z Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego na lata 2011 – 2015:

Program określa dwa cele nadrzędne. Pierwszy z nich to promocja zdrowia psychicznego i zapobieganie zaburzeniom psychicznym, dla którego określono cele szczegółowe:

1. Upowszechnianie wiedzy na temat zdrowia psychicznego, kształtowanie zachowań i stylów życia korzystnych dla zdrowia psychicznego, rozwijania umiejętności radzenia sobie w sytuacjach zagrażających zdrowiu psychicznemu.
2. Zapobieganie zaburzeniom psychicznym.
3. Zwiększanie integracji społecznej osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Organizacja systemu poradnictwa i pomocy w stanach kryzysowych,

Drugi cel programu to zapewnienie osobom z zaburzeniami psychicznymi wielostronnej i powszechnej opieki zdrowotnej oraz innych form opieki i pomocy niezbędnych do życia w środowisku rodzinnym i społecznym. Tu cele szczegółowe sprecyzowano następująco:

1. Upowszechnianie środowiskowego modelu psychiatrycznej opieki zdrowotnej.
2. Upowszechnianie zróżnicowanych form pomocy i oparcia społecznego.
3. Aktywizacja zawodowa osób z zaburzeniami psychicznymi.
4. Skoordynowanie różnych form opieki i pomocy.

Biorąc pod uwagę cele Narodowego Programu Ochrony Zdrowia Psychicznego, jak również aktualną sytuację psychiatrycznej opieki zdrowotnej i pomocy społecznej w Kościerzynie za główne priorytetowe działania w Programie Promocji i Ochrony Zdrowia Psychicznego Mieszkańców Kościerzyny uznano:

1. Profilaktykę – jednym z głównych realizowanych celów jest dostarczenie mieszkańcom rzetelnych informacji dotyczących zdrowia psychicznego, jak również aktualnej oferty zdrowotnej na terenie miasta. Pogłębienie wiedzy mieszkańców w tej dziedzinie, uwzględniając zaburzenia geriatryczne związane ze starzeniem się, zaburzenia depresyjne oraz samobójstwa. Działania profilaktyczne ujęte w programie wpisują się w jeden z głównych priorytetów w polskiej i europejskiej polityce zdrowotnej, dotyczącej promocji zdrowia psychicznego (opracowanie programów profilaktyki i promocji zdrowia psychicznego).
2. Zapobieganie zaburzeniom spowodowanym używaniem i nadużywaniem alkoholu – spożywanie alkoholu jest bardzo poważnym i zauważalnym problemem mieszkańców

naszego miasta, który dotyka nie tylko osobę pijącą, ale w dużej mierze najbliższe środowisko (współmałżonka, dzieci, pozostałych domowników, sąsiadów), dlatego program przewiduje działania w celu ograniczenia tego zjawiska, będącego w wielu przypadkach przyczyną zaburzeń psychicznych.

3. Współuczestnictwo i wsparcie w tworzeniu i funkcjonowaniu modelu środowiskowej opieki psychiatrycznej – Kościerzyna wspiera działania zmierzające do zapewnienia środowiskowej opieki psychiatrycznej.
4. Promocja i wspieranie organizacji pozarządowych działających na rzecz osób niepełnosprawnych.

3.2.5 Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2013-2015

Gminny Program Wspierania Rodziny dla Miasta Kościerzyna na lata 2013-2015 został przygotowany na podstawie ustawy z dnia 9 czerwca 2011r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Celem programu jest wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu swoich funkcji związanych z opieką, wychowaniem i ochroną dzieci, a także profilaktyką w środowisku lokalnym w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny. Podstawowym założeniem w/w programu jest utworzenie spójnego systemu wsparcia dzieci i rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, w celu przywrócenia im zdolności do wypełniania tych funkcji, poprzez pracę z rodziną oraz zapewnienie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci. Realizowane w ramach Programu zadania koncentrują się nie tylko na dziecku, ale całej rodzinie, również w sytuacjach, gdy dziecko umieszczone zostało poza rodziną biologiczną.

3.2.6 Strategia Rozwoju Edukacji Miasta Kościerzyna na lata 2011 – 2020.

Celem polityki edukacyjnej Miasta Kościerzyna jest tworzenie systemu umożliwiającego podnoszenie poziomu kształcenia mieszkańców zgodnie z ich oczekiwaniami z uwzględnieniem demografii, zmian w prawie oświatowym oraz możliwości finansowych Miasta Kościerzyna.

W oparciu o wizję - „Edukacja w Kościerzynie – realizacją potrzeb oraz szansą rozwoju dzieci i młodzieży” i cel nadrzędny Strategii sformułowano następującą Misję Strategii:

„Miasto Kościerzyna zapewnia odpowiednie warunki do: bezpiecznej, wszechstronnej i nowoczesnej edukacji dla każdego ucznia, kształtowania i rozwoju postaw prospołecznych i prozdrowotnych, pracy dydaktycznej i wychowawczej nauczycieli, budowania partnerskich relacji – uczeń – nauczyciel – rodzic – środowisko lokalne.”

Wizja oraz cel nadrzędny wskazują na priorytety strategiczne. Są to kluczowe obszary działania, wynikające przede wszystkim ze zidentyfikowanych w fazie przygotowania dokumentu problemów, których rozwiązanie jest kluczowe dla osiągnięcia stanu docelowego, założonego w wizji dokumentu. Strategiczne zamierzenia Miasta Kościerzyna w dziedzinie oświaty w latach 2011 – 2020 skupiają się na pięciu głównych priorytetach:

1. Zapewnienie wysokiego poziomu kształcenia.
2. Wyrównywanie szans edukacyjnych wszystkich uczniów.
3. Zapewnienie odpowiednich i bezpiecznych warunków nauki.
4. Wzmocnienie środowiskowej roli placówek oświatowych.
5. Poprawa jakości i efektywności zarządzania oświatą.

Priorytety te wyznaczają kluczowe obszary działań, w ramach, których wyznaczone są konkretne grupy zadań i przedsięwzięcia niezbędne do realizacji dla osiągnięcia nadrzędnego celu strategii.

4. Diagnoza sytuacji społecznej Miasta Kościerzyna

4.1 Charakterystyka miasta

Miasto Kościerzyna położone jest w województwie pomorskim, w krainie geograficznie zróżnicowanej pod względem krajobrazowym. Ten malowniczy krajobraz ukształtowała epoka lodowcowa. To lodowiec skandynawski nawarstwił wzgórza morenowe, wyżłobił długie rynny jezior, pozostawił płaskie pola sandrowe, ukształtował doliny kaszubskich rzek. Jest to kraina nie tylko licznych, ale i pięknych jezior o suchych piaszczystych brzegach, rzek oraz malowniczych wysokich wzniesień. Teren ten zaliczany jest do krajobrazowo najpiękniejszych rejonów Polski.

Kościerzyna to spore miasto położone w odległości 60 km od Gdańska i Gdyni, 65 km od Chojnic, 35 km od Bytowa i Kartuz. Robi wrażenie większego niż jest w rzeczywistości. Mieszka tu około 23 tys. mieszkańców.

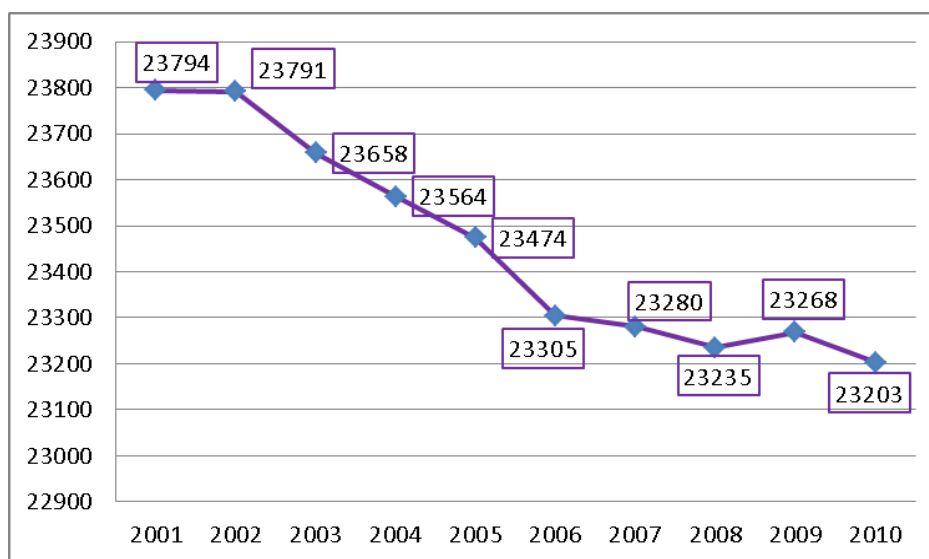
Dawniej miasto rozwijało się poprzez rolnictwo i rzemiosło. Obecnie Kościerzyna to centrum małej i średniej przedsiębiorczości Kaszub opartej na prostych formach działalności – głównie usługowej. W ostatnich latach nastąpił przyrost niewielkich podmiotów gospodarczych. Największy wzrost obserwuje się w różnych gałęziach handlu oraz w usługach. Prężnie rozwija się także budownictwo mieszkaniowe, szkolnictwo i turystyka. Według prawnej formy działalności w Kościerzynie dominuje sektor prywatny – firmy osób fizycznych oraz cywilne spółki handlowe.

W Kościerzynie dobrze działają organizacje pozarządowe. Podejmują one wiele inicjatyw na rzecz rozwoju sportu i kultury. Bardzo aktywnie działają na rzecz osób niepełnosprawnych. Kościerzyna jest także ważnym ośrodkiem kultury regionalnej. Jest to jedyne miasto na terenie powiatu.

4.2 Ludność

W latach 2010 – 2012 liczba mieszkańców, posiadających stałe zameldowanie na terenie Kościerzyny systematycznie spadała. Jest to tendencja utrzymująca się w okresie ostatniej dekady, kiedy to nastąpił znaczący spadek liczby mieszkańców. Z ewidencji ubyło prawie 600 osób. Tendencję tę prezentuje wykres nr 1. Według stanu na 31 grudnia 2012r. liczba ludności miasta wyniosła 23 017.

Wykres 1. Liczba mieszkańców Kościerzyny w latach 2001-2010

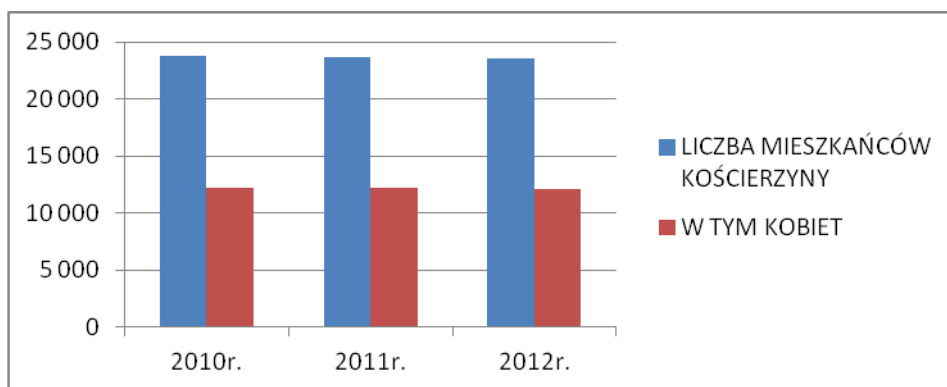
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta.

Według danych opracowanych na podstawie przeprowadzonych analiz demograficznych Główny Urząd Statystyczny przedstawił „Prognozę dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035”. Z dokumentu tego wynika, że w kolejnym okresie tj. do 2020 roku utrzyma się tendencja spadkowa liczby mieszkańców miasta. W roku 2020 przewiduje się, że miasto będzie liczyło około 22585 mieszkańców¹.

W ogólnej liczbie mieszkańców miasta kobiety stanowią 51% populacji.

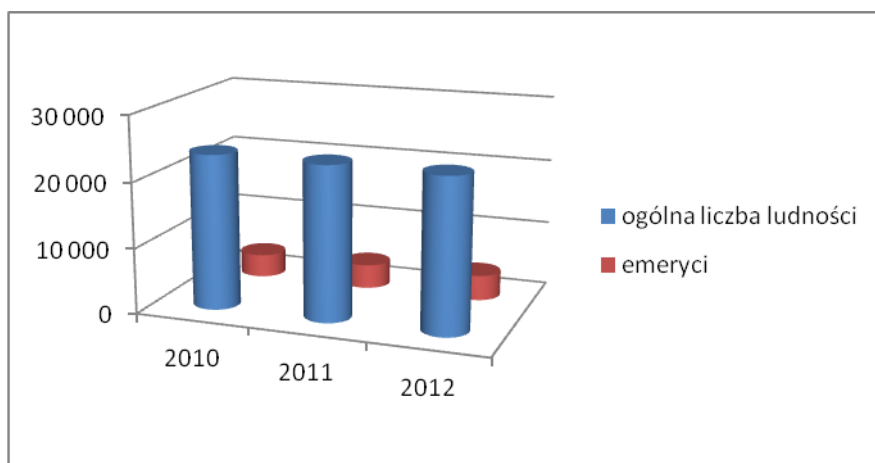
Wykres 2. *Udział kobiet w ogólnej liczbie mieszkańców Kościerzyny*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta.

Struktura wiekowa Kościerzynian odznacza się przewagą osób w wieku produkcyjnym. Odsetek emerytów w analizowanym okresie wyniósł 15,69% w całej populacji miasta. Jest to odsetek nieco niższy od tego, który występuje w województwie pomorskim - 16,5%. W mieście jest ponad dwa razy więcej kobiet w wieku emerytalnym niż mężczyzn.

Wykres 3. *Liczba emerytów w ogólnej liczbie ludności Kościerzyny*

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Urzędu Miasta.

¹ Dane statystyczne GUS „Prognoza dla powiatów i miast na prawie powiatu oraz podregionów na lata 2011-2035”.

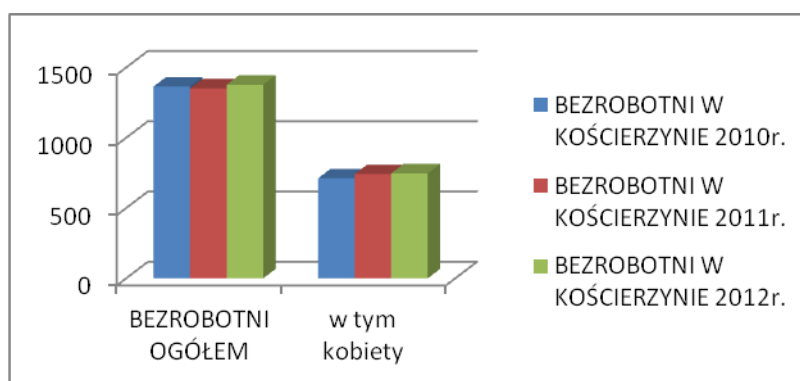

4.3 Bezrobocie

W okresie minionych trzech lat liczba mieszkańców Kościerzyny poszukujących pracy utrzymywała się na zbliżonym poziomie. W ogólnej liczbie bezrobotnych nie zwiększała się znacząco również liczba kobiet, co prezentuje wykres 4.

Wykres 4. Liczba bezrobotnych w Kościerzynie

BEZROBOTNI W KOŚCIERZYNIE			
	2010r.	2011r.	2012r.
BEZROBOTNI OGÓŁEM	1365	1352	1378
w tym kobiety	712	742	747

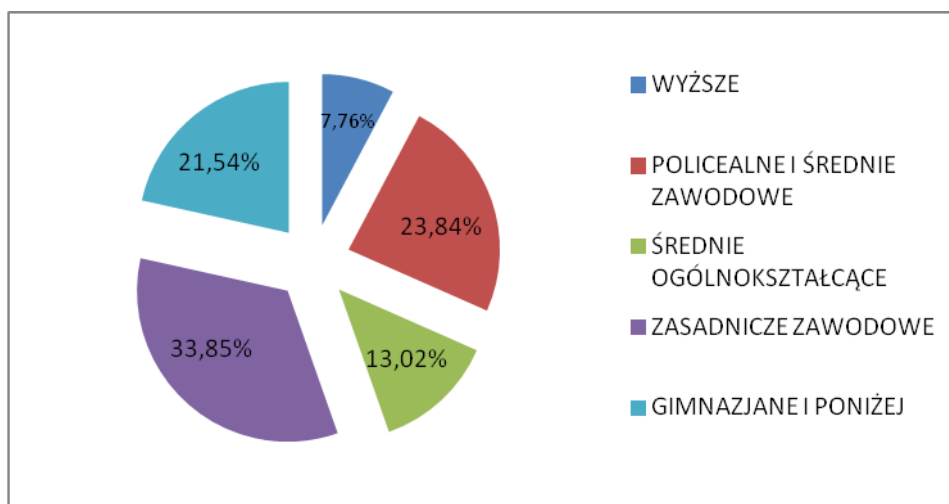
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kościerzynie

Struktura osób poszukujących pracy zmienia się w zależności od posiadanego przez nie wykształcenia. Wysoki odsetek osób poszukujących pracy z wykształceniem policealnym i średnim zawodowym oraz z wykształceniem zawodowym oznacza, że rynek pracy w niektórych zawodach jest nasycony. Na koniec roku 2012, tak jak i w poprzednich latach, największy odsetek bezrobotnych był wśród osób z wykształceniem zasadniczym zawodowym i wynosił 33,74% co przedstawia poniższe zestawienie i wykres.

Wykres 5. Bezrobotni w Kościerzynie ze względu na wykształcenie

BEZROBOTNI W KOŚCIERZYNIE ZE WZGLĘDU NA WYKSZTAŁCENIE						
	2010r.		2011r.		2012r.	
	ilość	%	ilość	%	ilość	%
WYŻSZE	94	6,89%	106	7,84%	118	8,56%
POLICEALNE I ŚREDNIE ZAWODOWE	331	24,25%	322	23,82%	323	23,44%
ŚREDNIE OGÓLNOKSZTAŁCĄCE	172	12,60%	180	13,31%	181	13,13%
ZASADNICZE ZAWODOWE	458	33,55%	463	34,25%	465	33,74%
GIMNAZJALNE I PONIŻEJ	310	22,71%	281	20,78%	291	21,12%
OGÓŁEM	1365	100,00%	1352	100,00%	1378	100,00%

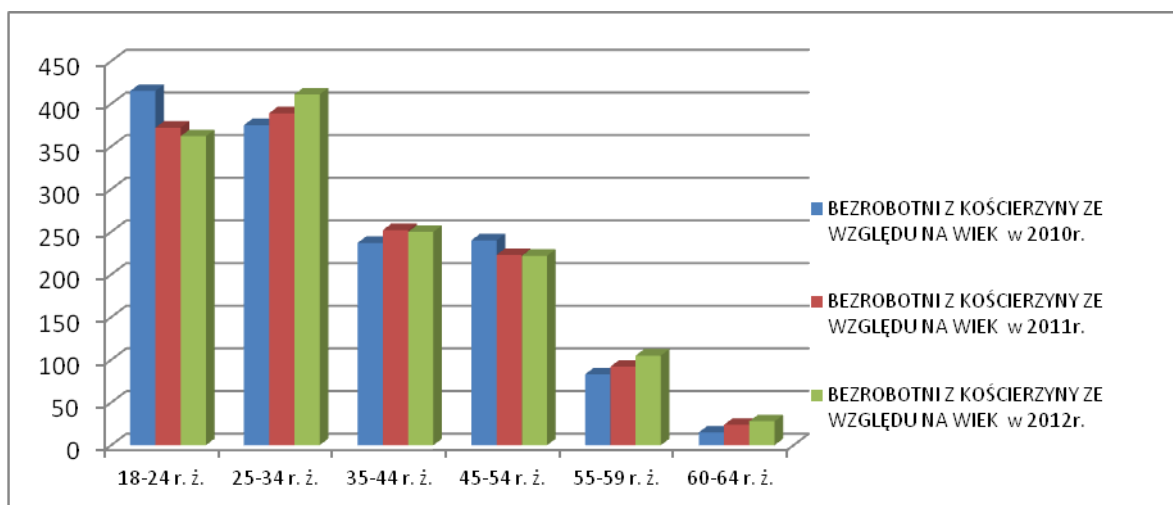
Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kościerzynie

Niepokojący jest fakt, iż znaczny odsetek bezrobotnych w Kościerzynie to osoby w wieku od 18 do 34 roku życia, przy czym w roku 2010 widoczny był wysoki poziom bezrobotnych w wieku do 24 roku życia, natomiast w roku 2012 więcej było bezrobotnych w wieku od 25 do 34 lat. Tabela i wykres 6 obrazują te zjawiska.

Wykres 6. Bezrobotni w Kościerzynie ze względu na wiek

BEZROBOTNI Z KOŚCIERZYNY ZE WZGLĘDU NA WIEK			
	w 2010r.	w 2011r.	w 2012r.
18-24 r. ż.	415	372	362
25-34 r. ż.	375	389	411
35-44 r. ż.	237	252	250
45-54 r. ż.	240	223	222
55-59 r. ż.	83	92	105
60-64 r. ż.	15	24	28

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Powiatowego Urzędu Pracy w Kościerzynie

4.4 Dane statystyczne wybranych aspektów świadczonej pomocy w Mieście Kościerzyna

Na terenie miasta działa Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, którego budżet w roku 2012 wyniósł 14.610.066zł. W roku tym zrealizowano zadania wynikające z:

- ustawy o pomocy społecznej na łączną wartość – 3.889.498zł,
- ustawy „Pomoc państwa w zakresie dożywiania” – 565.500zł,
- ustawy o dodatkach mieszkaniowych wydano – 1.109.773zł,
- ustawy o świadczeniach rodzinnych oraz ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów wydano – 7.900.386zł,
- ustawy o wychowaniu w trzeźwości i przeciwdziałaniu alkoholizmowi oraz przeciwdziałania narkomanii wydano – 435.175zł,
- ustawy o promocji zatrudnienia i instytucjach rynku pracy (prace społecznie użyteczne –

środki własne gminy 40%) – 24.534zł

- ustawy o świadczeniach opieki zdrowotnej finansowanych ze środków publicznych 62.474zł w tym związane z zasiłkami stałymi – 27.748zł., świadczeniem pielęgnacyjnym 34.726zł.
- projekt MOPS – Można Owszem Pomóc Sobie – 445.895zł (w tym wkład własny do projektu 50.898zł)
- przeciwdziałanie przemocy w rodzinie – 28.847zł (w tym środki pozyskane na realizację zadania publicznego 20.201zł),
- rządowy program wspierania osób pobierających świadczenie pielęgnacyjne – 98.300zł,
- zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej:
- asystent rodziny – 30.966zł
- wydatki na opiekę i wychowanie dzieci w pieczy zastępczej – 18.718zł.

Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej realizuje zadania:

- własne gminy – dot. pomocy społecznej,
- zlecone z zakresu administracji rządowej – dot. pomocy społecznej,
- zadania wynikające z ustawy o dodatkach mieszkaniowych i prawa energetycznego,
- część zadań wynikających z ustawy o wychowaniu w trzeźwości i ustawy o przeciwdziałaniu narkomanii,
- zadania wynikające z ustawy o świadczeniach rodzinnych i ustawy o pomocy osobom uprawnionym do alimentów,
- zadania z ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej oraz ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie,
- zadania z zakresu pomocy społecznej, na które pozyskano środki ze źródeł zewnętrznych (m.in. POKL, MPiPS).

Ponadto w obszarze pomocy społecznej działają na terenie miasta następujące instytucje:

- Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie,
- Specjalny Ośrodek Szkolno – Wychowawczy,
- Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo – Wychowawczych w Kościerzynie,
- Środowiskowy Dom Samopomocy „Jesteśmy dla Ciebie” w Kościerzynie – prowadzony przez Gdańską Fundację Dobroczynności,
- Warsztat Terapii Zajęciowej – prowadzony przez Fundację „Sprawni Inaczej”

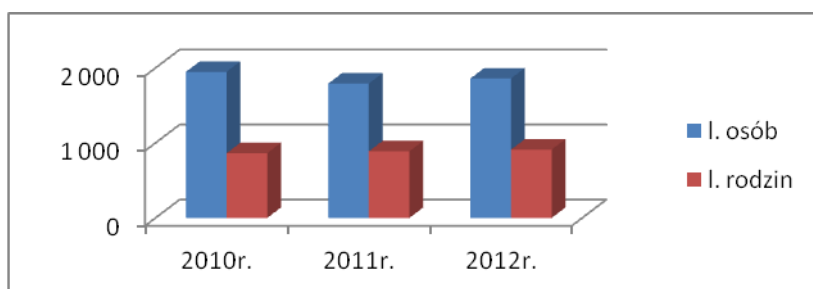

- Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna w Kościerzynie.

Z pomocy społecznej korzystają mieszkańcy miasta, którym proponuje się wsparcie w postaci pracy socjalnej oraz zasiłków pieniężnych i w naturze. W omawianym czasookresie nie nastąpiły znaczne zmiany w ilościach korzystających z pomocy. Nieznacznie zmieniła się liczba rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia, co może mieć związek z wejściem w życie z dniem 1 października 2012 roku Rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 lipca 2012 r. w sprawie zweryfikowanych kryteriów dochodowych oraz kwot świadczeń pieniężnych z pomocy społecznej (Dz. U. nr 0 poz. 823). Rozporządzenie to podniosło wysokości kwot kryteriów dochodowych – w przypadku osób samotnie gospodarujących do kwoty 542 zł, zaś w przypadku osób w rodzinie do kwoty 456 zł.

Wykres 7. Liczba osób i rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia

OSOBY I RODZINY, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA			
	2010r.	2011r.	2012r.
l. osób	1 948	1 791	1 859
l. rodzin	863	888	911

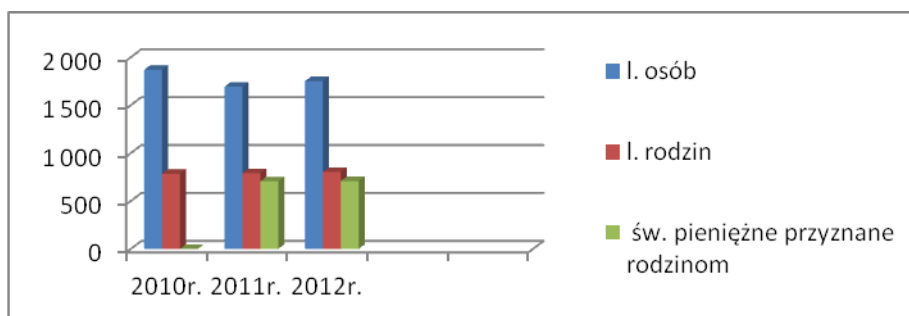

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wykres 8. Liczba osób i rodzin, którym przyznano świadczenie

OSOBY I RODZINY, KTÓRYM PRYZNANO ŚWIADCZENIE			
	2010r.	2011r.	2012r.
l. osób	1 870	1 693	1 751
l. rodzin	785	790	803
św. pieniądze przyznane rodzinom	-	706	708

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

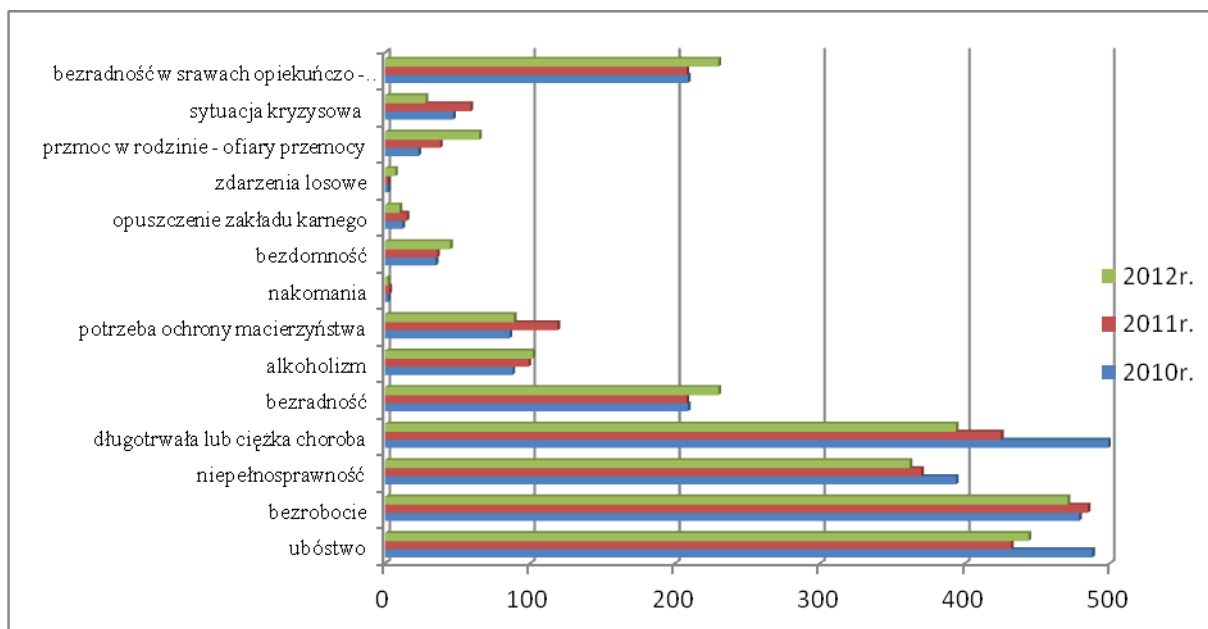
Pomoc i wsparcie klientów Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej udzielane są z różnych powodów. W grupie najczęściej podawanych przez klientów powodów ich trudnej sytuacji znajdują się ubóstwo, bezrobocie, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezradność w sprawach opiekuńczo wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego. Czynniki te często są ze sobą powiązane i nie można ich rozdzielać.

Szczególnie niepokojący jest fakt, iż mieszkańcy Kościerzyny deklarują, jako jeden z głównych powodów korzystania z pomocy społecznej ubóstwo. Dzieci, które wychowują się w rodzinach borykających się z tym problemem objęte są zjawiskiem ubóstwa niezawinionego, które stanowi dla nich barierę edukacyjną w rozwoju. Niemniej ważny problem to konieczność ochrony rodzin wynikająca z potrzeby ochrony macierzyństwa oraz wspierania rodzin bezradnych w sprawach opiekuńczo – wychowawczych. Nie bez znaczenia pozostają kwestie związane ze zdrowiem. Podejmowanie działań profilaktycznych w tej sferze wydaje się być konieczne, gdyż mieszkańcy wskazują problemy ze zdrowiem jako jeden z ważniejszych powodów zmuszających ich do korzystania ze wsparcia systemowego. Poniższa tabela i wykres prezentują rozkład powodów udzielenia pomocy w MOPS w Kościerzynie w ostatnich trzech latach.

Wykres 9. Powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom z Kościerzyny

POWODY UDZIELENIA POMOCY I WSPARCIA RODZINOM			
	2010r.	2011r.	2012r.
ubóstwo	488	432	444
bezrobocie	479	485	471
niepełnosprawność	394	370	362
długotrwała lub ciężka choroba	499	425	394
bezradność	209	208	230
alkoholizm	88	99	102
potrzeba ochrony macierzyństwa	86	119	89
narkomania	2	3	2
bezdomność	35	36	45
opuszczenie zakładu karnego	12	15	10
zdarzenia losowe	2	2	7
przemoc w rodzinie - ofiary przemocy	23	38	65
sytuacja kryzysowa	47	59	28
bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego	209	208	230

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

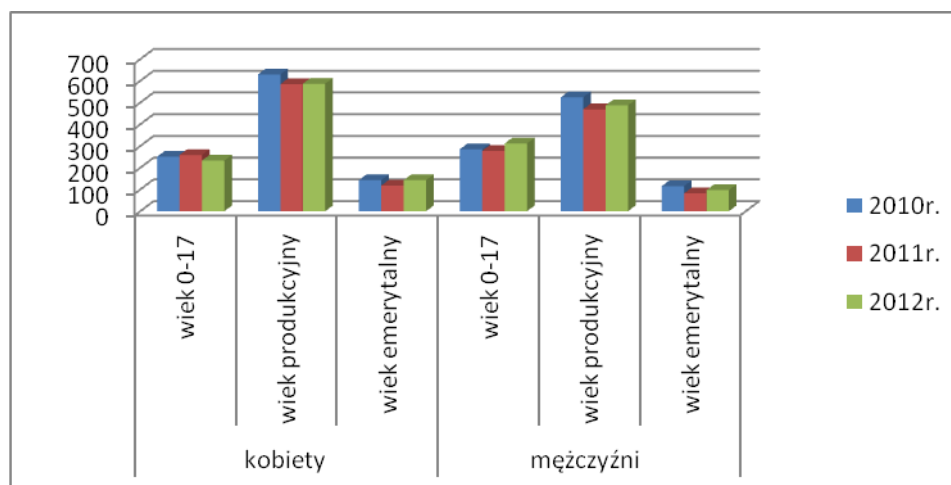
Kwestie związane z problemami społecznymi dotyczą mieszkańców w różnym wieku. Ważne jest tu wsparcie dzieci i młodzieży w wieku szkolnym, które z m.in. z powodu ubóstwa mają nierówne szanse rozwoju, a nawet narażone są na wykluczenie społeczne z

powodu ograniczeń wynikających z niedostatku materialnego. Tej szczególnej grupie odbiorców zapewnione są posiłki w szkołach i przedszkolach.

Wykres 10. Wybrane kategorie osób, którym udzielono pomocy i wsparcia

WYBRANE KATEGORIE OSÓB, KTÓRYM UDZIELONO POMOCY I WSPARCIA				
		2010r.	2011r.	2012r.
kobiety	wiek 0-17	251	259	233
	wiek produkcyjny	630	585	587
	wiek emerytalny	143	118	143
mężczyźni	wiek 0-17	285	278	312
	wiek produkcyjny	524	469	487
	wiek emerytalny	115	82	97

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wparcie społeczne realizowane na terenie Gminy Miejskiej Kościerzyna to również dbałość o potrzeby osób starszych. Miasto w ramach zadań własnych oferuje mieszkańcom pomoc w formie usług opiekuńczych i specjalistycznych usług opiekuńczych. W Kościerzynie jak i w pozostałych częściach naszego kraju, a nawet w Europie zauważalny jest wzrost potrzeb w obszarze opieki nad osobami starszymi. Ludność starzeje się i koniecznym staje się zaspokajanie potrzeb i warunków bytu tej grupy społecznej. Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych w Kościerzynie za zadanie będzie miała określenie

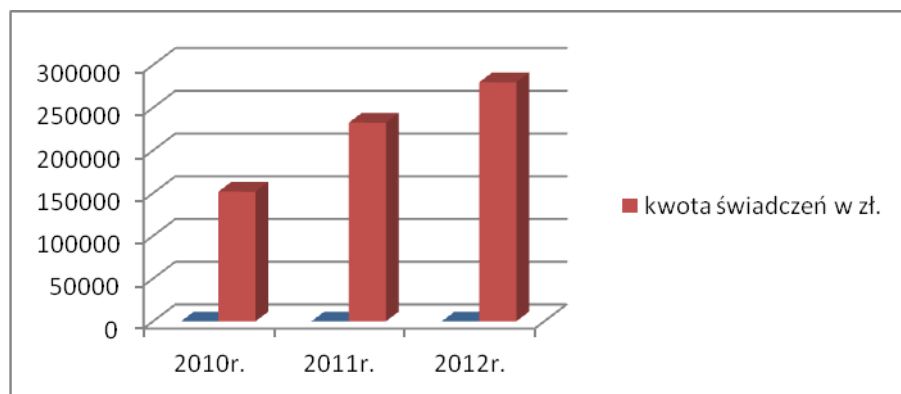

działań, które w sposób planowany i celowy będą miały wpłynąć na poprawę sytuacji życiowej osób w wieku podeszłym.

Poniższe tabele i wykresy (11-14) prezentują ilości osób korzystających z pomocy w postaci współfinansowania miejsca w domu pomocy społecznej, usług opiekuńczych oraz wartości wypłaconych świadczeń przeznaczonych na te formy pomocy.

Wykres 11. Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej

Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej			
	2010r.	2011r.	2012r.
liczba os. którym przyznano decyzją świadczenie	11	13	17
kwota świadczeń w zł.	151703	232398	279688

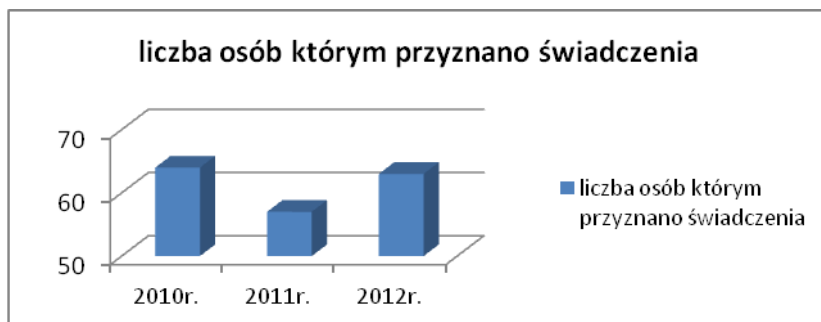

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wykres 12. Usługi opiekuńcze

USŁUGI OPIEKUŃCZE			
	2010r.	2011r.	2012r.
liczba osób którym przyznano świadczenia	64	57	63

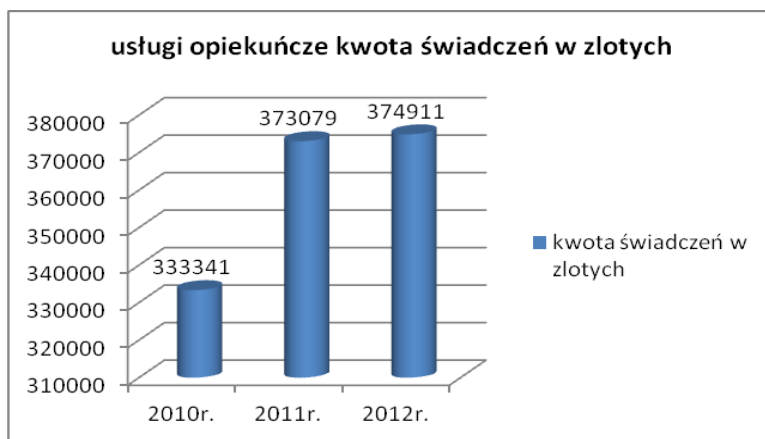

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Starzenie się społeczeństwa, długotrwałe choroby, wydłużony wiek emerytalny w przypadku dzieci, które powinny sprawować opiekę nad rodzicami, powoduje, że osoby starsze potrzebują opieki gwarantującej zaspokojenie ich potrzeb. W Kościerzynie w latach 2010 - 2012 liczba osób, które skorzystały z usług opiekuńczych oraz specjalistycznych usług opiekuńczych kształtowała się na zbliżonym poziomie.

Wykres 13. Świadczenia wypłacone za usługi opiekuńcze

USŁUGI OPIEKUŃCZE			
	2010r.	2011r.	2012r.
kwota świadczeń w złotych	333 341	373 079	374 911

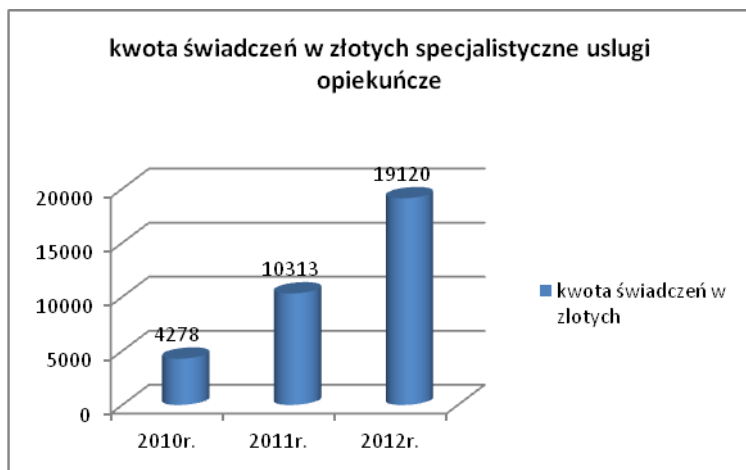

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Wykres 14. Świadczenia wypłacone za specjalistyczne usługi opiekuńcze

Specjalistyczne usługi opiekuńcze			
	2010r.	2011r.	2012r.
kwota świadczeń w złotych	4278	10313	19120

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej

Specjalistyczne usługi opiekuńcze w Kościerzynie do roku 2012 obejmowały dzieci, które wymagały usług dostosowanych do szczególnych potrzeb wynikających z rodzaju schorzenia lub niepełnosprawności.

5. Współpraca instytucji pomocy społecznej z organizacjami pozarządowymi z terenu miasta.

Zgodnie z założeniami Strategii Rozwoju Kraju 2020 jednym z ważnych instrumentów sprzyjających aktywizacji osób wykluczonych powinno być szersze wykorzystanie ekonomii społecznej (m. in. przez integrację grup dewaloryzowanych i stwarzanie dla nich miejsc pracy).

Organizacje pozarządowe działające na terenie Kościerzyny lub na rzecz jej mieszkańców mogą pozyskać dotację na realizację zadań publicznych z Gminy Miejskiej Kościerzyna. W mieście działa wiele organizacji pozarządowych, działających w różnych sferach życia społecznego. Tabela 1 obrazuje rodzaje i ilość organizacji zarejestrowanych w Kościerzynie.

Tabela nr 2 natomiast obrazuje ilość rozdysponowanych środków na realizację zadań przeznaczonych dla organizacji pozarządowych w latach 2009-2013.

Tabela 1. Organizacje pozarządowe na terenie Kościerzyny

Lp.	RODZAJ ORGANIZACJI POZARZĄDOWEJ	LICZBA
1	Stowarzyszenia	41
2	Stowarzyszenia Zwykłe	2
3	Uczniowskie Kluby Sportowe	4
4	Kluby Sportowe	5
5	Fundacje	2
6	Oddziały Stowarzyszeń	6

Źródło: Opracowanie własne na podstawie danych Starostwa Powiatowego w Kościerzynie.

Tabela 2. Środki przyznane organizacjom pozarządowym na działania z poszczególnych obszarów.

Obszar zadania	2009		2010		2011		2012		2013	
	zapotrzebowanie	przyznane	zapotrzebowanie	przyznane	zapotrzebowanie	przyznane	zapotrzebowanie	przyznane	zapotrzebowanie	przyznane
Kultura fizyczna i sport	475.617	450.000	648.045	500.000	807.335	475.000	665.493	450.000	666.550	450.000
Oświata i wychowanie	21.965	10.000	30.220	10.000	9.435	18.000	28.369	10.000	15.980	10.000
Kultura i ochrona dziedzictwa narodowego	21.885	10.000	24.985	10.000	32.120	8.000	44.480	20.000	32.090	20.000
Pomoc społeczna	30.430	10.000	36.524	10.000	33.310	12.000	52.110	20.000	24.584	10.000
Ochrona zdrowia	63.930	50.000	71.220	50.000	88.698	50.000	29.572	50.000	43.800	50.000
Turystyka	14.740	6.000	15.185	6.000	2.000	6.000	5.010	4.000	5.000	4.000
RAZEM	613.827	536.000	826.171	586.000	972.898	569.000	825.034	554.000	788.004	544.000

Źródło: Opracowanie własne.

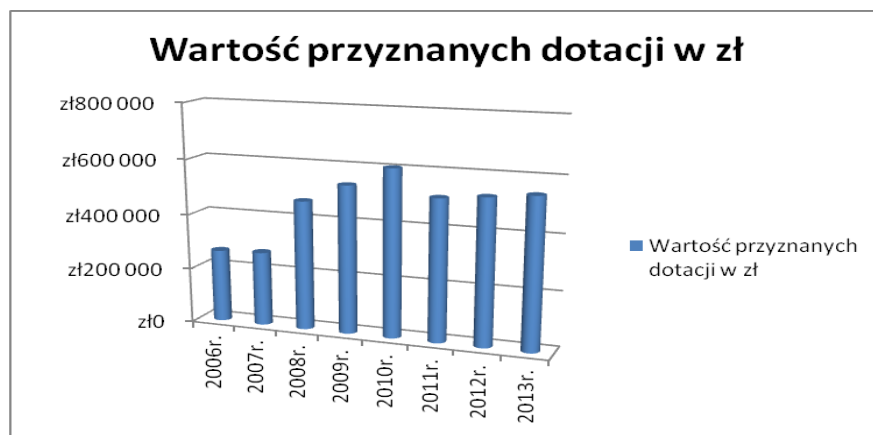

Tabela 3. Liczba przyznanych świadczeń oraz kwoty przyznanego wsparcia na realizację zadań publicznych w Kościerzynie w latach 2006-2013

	2006r.	2007r.	2008r.	2009r.	2010r.	2011r.	2012r.	2013r.
Ilość umów	21	32	28	35	39	40	40	35
Wartość przyznanych dotacji	264 000 zł	269 280 zł	468 800 zł	536 000 zł	605 000 zł	512 950 zł	527 150 zł	543 350 zł

Źródło: Opracowanie własne.

Źródło: Opracowanie własne.

Wśród najważniejszych problemów, utrudniających działalność organizacji pozarządowych można wymienić brak środków finansowych na zatrudnienie kadry zarządzającej, skomplikowane procedury przy aplikowaniu o środki zewnętrzne i brak własnej siedziby. Wśród organizacji pozarządowych z terenu miasta obserwuje się niską skuteczność w pozyskiwaniu środków zewnętrznych, co może wynikać z małego doświadczenia, konieczności wniesienia dużego wkładu własnego lub braku aktywności w aplikowaniu o środki zewnętrzne. Jedynie nieliczne organizacje korzystają z dotacji unijnych.

Mimo tych trudności organizacje pozarządowe deklarują chęć podjęcia współpracy z jednostkami samorządu terytorialnego, z innymi organizacjami pozarządowymi, z przedsiębiorcami, ze szkołami, z Miejskim Ośrodkiem Pomocy Społecznej i z Powiatowym Urzędem Pracy.

6. Analiza SWOT oraz wnioski z analizy w obszarze polityki społecznej w Kościerzynie.

Analiza SWOT jest jedną z najczęściej stosowanych metod analizy strategicznej. Polega na analizie silnych i słabych stron (czynniki o charakterze wewnętrznym) oraz pojawiających się – istniejących w środowisku zewnętrznym - szans i zagrożeń.

Przedstawiona poniżej analiza SWOT powstała w oparciu o materiały wypracowane przez zespół opracowujący niniejszą Strategię.

SWOT, to skrót od: *strengths, weaknesses, opportunities, threats*. Efektem analizy, jest określenie celów strategicznych. Wymaga to ustalenia stanu obecnego. Przedstawiona poniżej analiza została rozbita na sześć obszarów problemowych uznanych i wybranych przez zespół opracowujący Strategię. Niektóre czynniki – ze względu na ich złożoność – uznano zarówno jako zewnętrzne, jak i wewnętrzne uwarunkowania.

Realizując założenia polityki społecznej Miasta Kościerzyna należy skupić się wykorzystaniu szans – mocnych stron wskazanych w czynnikach wewnętrznych. Czynniki zewnętrzne natomiast stwarzają dla polityki rozwiązywania problemów społecznych zarówno szanse jak i zagrożenia. Czynniki te są elementami rzeczywistości, na które realizator strategii nie ma wpływu sprawczego. Są to uwarunkowania społeczne, polityczne powodowane ciągłymi zmianami w otaczającym nas świecie.

Obszar I: Kondycja rodziny, w tym profilaktyka zdrowia

Czynniki zewnętrzne

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • udział w aktywności społecznej, kulturalnej • rodzina pełna • praca, finanse, mieszkanie, zdrowie • religia • więzi • profilaktyka przedwczesnego rodzicielstwa • przeciwdziałanie przemocy • wspieranie rodziny • Akademia rodzica	<ul style="list-style-type: none"> • problemy mieszkaniowe • uzależnienia • problemy finansowe • brak pracy w kraju • brak autorytetów • rozluźnienie więzi rodzinnych • pozostawienie rodziny samej sobie, interwencyjność działań • niska świadomość nt. problemów i sposobów ich rozwiązywania • niska wiedza nt. oferty instytucji „pomocowych” • rozluźnienie więzi emocjonalnych • brak wiedzy o zagrożeniach cywilizacyjnych (łatwe kredyty, mechanizmy korzystania z dóbr cywilizacji, internet, telewizja)

Czynniki wewnętrzne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • więzi • religia • rozwój infrastruktury kulturalnej • oferty spędzania wspólnego czasu wolnego • kampania profilaktyczno-informacyjno-edukacyjna • działania instytucji zajmujących się pomocą rodzinie	<ul style="list-style-type: none"> • brak miejsc opieki dla ludzi starszych - dzienny DPS • brak spójności działań instytucji (sądy, kuratela, OPS, PCPR, NGO) • niska wiedza nt. oferty instytucji „pomocowych” • ograniczona dostępność do leczenia

Obszar II: Wspieranie i pobudzanie aktywności społecznej – współodpowiedzialność

Czynniki zewnętrzne

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • - potencjał młodych • organizacje pozarządowe • znajomość prawa • potencjał osób +50 • aktywność środowiska lokalnego • dobra reklama i przekaz informacji • wolontariat – wspieranie, promocja, rozwój • Organizacja Społeczności Lokalnej • metoda środowiska • myślenie „kontraktowe” • działania z zakresu integracji społecznej	<ul style="list-style-type: none"> • konsumencki stan widzenia życia społecznego • brak dobrego wykształcenia (prospołecznego) • brak zachęt do współdziałania brak konkretnej oferty • stereotypy (nie warto coś robić) • brakuje wiary we własne działanie, zakładamy „z góry”, że nie ma sensu nic zmieniać, że się nie uda • niski poziom zasobów finansowych mieszkańców

Czynniki wewnętrzne

MOCNE STRONY	SŁABE STRONY
<ul style="list-style-type: none"> • potencjał młodych • aktywność środowiska lokalnego • organizacje pozarządowe • projekty lokalne - realizacja projektów/działań społecznych dla mieszkańców • różnorodność oferty (od dzieci do seniorów poprzez grupy zainteresowań)	<ul style="list-style-type: none"> • bierność mieszkańców oczekujących, że wszystko zostanie zrobione za nich • brak dobrych wzorców lokalnych • charakter środowiska • mała aktywność mieszkańców brak motywacji • brak liderów

Obszar III: Stan infrastruktury pomocowej

Czynniki zewnętrzne

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • przychylność władz (rozumienie problemu) • współpraca instytucjonalna partnerstwa dla młodych • nastawienie na rozwój służb pomocowych • rozumienie problemu (sieci) • praca w środowisku (daje większe efekty pracy) • realizacja projektów – pozyskiwanie środków finansowych z zewnątrz • promocja dobrych praktyk:<ul style="list-style-type: none"> - OPS - NGO - ludzi	<ul style="list-style-type: none"> • ograniczone środki finansowe • mała ilość organizacji pozarządowych działających w sferze pomocowej (działania na rzecz rozwiązywania wybranych problemów społecznych) i integracji społecznej • biurokratyzowanie pomocy • brak pomieszczeń dla organizacji (zniechęca do tworzenia) • stereotypy: mieszkańcy wstydzą się zgłosić do placówek z prośbą o pomoc • specyfika małego miasta

Czynniki wewnętrzne

MOCNE STRONY - siły	SŁABE STRONY - słabości
<ul style="list-style-type: none"> • przychylność władz (rozumienie problemu) • nastawienie na rozwój służb pomocowych • aktywność grup seniorów • integracja, współpraca z młodzieżą	<ul style="list-style-type: none"> • brak (za mało) dziennych placówek • niski poziom dostępności do różnego rodzaju specjalistów • specyfika małego miasta

Obszar IV: Wiedza na temat zagrożeń

Czynniki zewnętrzne

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • edukacja w szkołach • dostęp do mediów • kampanie informacyjne/społeczne • ciekawa profilaktyka • ciekawość • szkolenia specjalistów • działania profilaktyczne • organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> • myślenie stereotypowe • powielanie złych wzorców • niski poziom tzw. odwagi cywilnej specjalistów (odpowiedzialność, wrażliwość) • niski poziom zaangażowania ze strony specjalistów • ignorancja społeczna • „znieczulica społeczna”

Czynniki wewnętrzne

MOCNE STRONY - siły	SŁABE STRONY - słabości
<ul style="list-style-type: none"> • edukacja w szkołach • ciekawa profilaktyka • działania profilaktyczne • organizacje pozarządowe	<ul style="list-style-type: none"> • niski poziom świadomości rodziców • niski poziom świadomości dzieci i młodzieży • „cicha” akceptacja (tolerancja) przez społeczność

Obszar V: Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym na rynku pracy

Czynniki zewnętrzne

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> wielość wolnych rąk do pracy projekty POKL finansowanie zatrudnienia (staże) szkolenia przekwalifikowania większe wsparcie państwa (np. niski ZUS)	<ul style="list-style-type: none"> przerost biurokracji (np. wnioski dla pracodawców) brak „zachęty” dla nowych przedsiębiorców zainteresowanych stworzeniem miejsc pracy nierówność w pozyskiwaniu dużych środków proinwestycyjnych aktywność kapitału drenującego polityka socjalna kraju duże trudności związane z procesem uruchomienia firmy (pozwolenia, zaświadczenia, koncesje) mało czytelne przepisy prawa

Czynniki wewnętrzne

MOCNE STRONY - siły	SŁABE STRONY - słabości
<ul style="list-style-type: none"> usytuowanie powiatu kościerskiego (atrakcyjny turystycznie obszar) przychylność władz potencjał intelektualny (wykształcenie) rozwój konkurencji lokalnej (branżowość rynku lokalnego) promowanie własnych przedsiębiorców	<ul style="list-style-type: none"> brak miejsc pracy słaba mobilność mieszkańców (praca poza miejscem pracy) mała dostępność do porad prawnych (taniach/bezplatnych) wysokie lokalne podatki dla przedsiębiorców brak „zachęty” dla nowych przedsiębiorców zainteresowanych stworzeniem miejsc pracy

Obszar VI: Rozwój edukacji i wzrost wiedzy mieszkańców

Czynniki zewnętrzne

SZANSE	ZAGROŻENIA
<ul style="list-style-type: none"> • duża dostępność do źródeł wiedzy • otwartość na wiedzę • wykształcenie – potrzeba ustawiczna • preferencje uczniów- kierunki kształcenia na poziomie szkoły średniej (ponadgimnazjalnej)	<ul style="list-style-type: none"> • oferta kształcenia szkół nieadekwatna do rynku pracy (do potrzeb) • niski poziom nauczania • duża liczba szkół wyższych, obniżająca poziom kształcenia • niski – słaby rynek pracy • zbyt obszerne programy nauczania a mało wykorzystane w praktyce • edukacja nie daje gwarancji pracy • wysokie koszty edukacji specjalistycznej

Czynniki wewnętrzne

MOCNE STRONY - siły	SŁABE STRONY - słabości
<ul style="list-style-type: none"> • dobra infrastruktura szkół podstawowych i gimnazjalnych • możliwość podwyższenia wykształcenia na miejscu • duża dostępność do źródeł wiedzy • profesjonalne doradztwo zawodowe na poziomie szkoły podstawowej i gimnazjum • preferencje uczniów- kierunki kształcenia na poziomie szkoły średniej (ponadgimnazjalnej)	<ul style="list-style-type: none"> • brak poczucia, że należy się kształcić – niska mobilność w tej dziedzinie; nieumiejętność przekwalifikowywania się • brak motywacji do kształcenia • brak wewnętrznej potrzeby samokształcenia • niewielka oferta edukacyjna dla dorosłych (kursy, szkolenia także dla aktywnych zawodowo) • niski – słaby rynek pracy

7. Cele strategiczne, kierunki działań oraz harmonogram i sposób realizacji strategii.

7.1 Misja

Misja określa kierunek działania jakie miasto ma objąć i realizować w celu zaspakajania potrzeb jego mieszkańców.

WSPIERANIE I INICJOWANIE DZIAŁAŃ W OBSZARZE POLITYKI SPOŁECZNEJ W CELU POPRAWY JAKOŚCI ŻYCIA I OSIĄGNIĘCIA ZRÓWNOWAŻONEGO ROZWOJU SPOŁECZNOŚCI MIASTA KOŚCIERZYNA.

7.2 Priorytety

Cały obszar polityki społecznej dla Miasta Kościerzyna podzielono na sześć głównych obszarów:

- **Kondycja rodziny (również profilaktyka zdrowia).**
- **Wspieranie i pobudzanie aktywności społecznej – współodpowiedzialność-kultura.**
- **Stan infrastruktury pomocowej.**
- **Wiedza na temat zagrożeń.**
- **Rozwój rynku pracy i przedsiębiorczości.**
- **Rozwój edukacji ustawicznej – poziom wiedzy.**

Dla każdego z wyżej wymienionych obszarów wyznaczono cel strategiczny, który wyznacza szczególnie kierunek działań strategicznych.

Jednocześnie dla sprecyzowanych celów strategicznych wskazano na pomniejsze cele operacyjne, które powinny wspierać rozwój i zmiany w danym obszarze. W poszczególnych obszarach określono od dwóch do pięciu takich celów.

Dodatkowo sprecyzowano zadania oraz określono podmioty wiodące odpowiedzialne za realizację poszczególnych celów, które wspierają rozwój. Określono również wskaźniki, które stanowić będą miernik osiągnięcia założeń kierunków strategicznych.

Dla każdego z obszarów wskazano jako okres realizacji czas obowiązywania strategii czyli siedem kolejnych lat. Realizacja założeń strategii jest bowiem zdeterminowana przez

wielkość środków budżetowych, ilość dotacji i pozyskanych środków kapitału zewnętrznego. Ponadto problemy społeczne, które określono w strategii nie są zjawiskami, o których można powiedzieć, że zakończą się w określonym przedziale czasowym lub że wystąpią w określonym roku. Jest to zjawisko ciągłe, które wymaga stałej interwencji. Czas realizacji poszczególnych celów i intensyfikacji działań w danym obszarze warunkowane są jedynie poprzez nasilenia problemów społecznych.

OBSZAR I: Kondycja rodziny (również profilaktyka zdrowia)

CEL STRATEGICZNY: WSPARCIE DZIECKA I RODZINY

Tabela 4. Kondycja rodziny (również profilaktyka zdrowia)

CELE	ZADANIA	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
WSPIERANIE RODZIN W SPRAWOWANIU FUNKCJI OPIEKUŃCZO – WYCHOWAWCZYCH.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stałe wspieranie poradnictwa indywidualnego i grupowego. 2. Propagowanie prawidłowych wzorców rodziny. 3. Praca z rodziną biologiczną w celu pozostawienia dziecka w rodzinie. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, - Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna, - Kościerski Ośrodek Sportu i Rekreacji - Kościerski Dom Kultury, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo Wychowawczych, - Sąd, - Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna, - Szkoły i zespoły szkół, - organizacje pozarządowe, - podmioty ekonomii społecznej, - Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna, - Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, - Komenda Powiatowa Policji, 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba działających miejsc świadczących usługi i poradnictwo. 1. Liczba kampanii, pikników, spotkań programów. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>
POPRAWA WARUNKÓW I INFRASTRUKTURY DLA PODNIESIENIA KOMFORTU ŻYCIA OSÓB W WIEKU POPRODUKCYJNYM I OSÓB Z NIEPEŁNĄ SPRAWNOŚCIĄ.	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie organizacji pozarządowych, grup formalnych (m.in. Rada Miasta Seniorów) i nieformalnych zrzeszających lub działających na rzecz osób starszych i z niepełną sprawnością. 2. Podjęcie działań w kierunku utworzenia dziennego domu wsparcia dla osób starszych i z niepełną sprawnością. 3. Promocja profilaktyki gerontologicznej. 4. Tworzenie i realizacja programów na rzecz osób starszych i z niepełną sprawnością. 5. Aktywizacja i wspieranie różnych form rozwoju osobistego i społecznego, w tym aktywności fizycznej. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rada Miasta Seniorów, - podmioty ekonomii społecznej, - Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, - organizacje pozarządowe, - Kościerski Dom Kultury, - Kościerski Ośrodek Sportu i Rekreacji, - kluby seniora, 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba konkursów ogłaszanych przez miasto w tej sferze, przeznaczonych dla organizacji pozarządowych. 2. Liczba przeprowadzonych kampanii, spotkań informacyjnych i edukacyjnych. 3. Utworzenie dziennego domu wsparcia dla osób starszych i z niepełną sprawnością. 4. Działania podejmowane w kierunku powstania dziennego domu wsparcia dla osób starszych. 5. Informacja z działań Klubów Seniora. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020

<p>PROMOCJA (GRATYFIKACJA, UZNANIE, PREFEROWANIE) I WSPARCIE ALTERNATYWNYCH FORM SPĘDZANIA CZASU WOLNEGO DZIECI I MŁODZIEŻY.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój istniejących i tworzenie nowych form wsparcia pozaszkolnego dla dzieci i młodzieży. 2. Wsparcie istniejących świetlic i klubów dla dzieci i młodzieży. 3. Utrzymanie i rozbudowa infrastruktury zapewniającej aktywne formy spędzania czasu wolnego. 4. Organizacja i wspieranie działań środowiskowych.	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Szkoły i zespoły szkół - Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, - Kościerski Dom Kultury, - Kościerski Ośrodek Sportu i Rekreacji, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Młodzieżowa Rada Miasta, - Rada Miasta Seniorów - podmioty ekonomii społecznej, - Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo Wychowawczych, - Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, - Poradnia Psychologiczna Pedagogiczna, - organizacje pozarządowe - kluby seniora,	<p>2014-2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Istniejące pozaszkolne formy wsparcia dla dzieci i młodzieży. 2. Liczba zrealizowanych inicjatyw społecznych. 3. Liczba działających placówek wsparcia.	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>
<p>TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH AKTYWNOŚCI RODZINY ORAZ PROMOCJA ZDROWEGO STYLU ŻYCIA.</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Organizowanie i wspieranie działań Środowiskowych. 2. Współpraca z organizacjami pozarządowymi działającymi na rzecz rodziny. 3. Zapewnienie preferencyjnych pakietów rodzinnych (np. kino, muzea, basen, lodowisko, komunikacja miejska). 4. Profilaktyka ogólna i szczególna dotycząca zdrowego stylu życia, np. szkolenia, kampanie, wystawy, pikniki, materiały promocyjne.	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, - Kościerski Dom Kultury, - Kościerski Ośrodek Sportu i Rekreacji, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna <ul style="list-style-type: none"> - szkoły i zespoły szkół <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Młodzieżowa Rada Miasta, - Rada Miasta Seniorów, - podmioty ekonomii społecznej, - Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo Wychowawczych, - Publiczne i Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej, - organizacje pozarządowe - kluby seniora,	<p>2014-2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilość zrealizowanych kampanii Społecznych. 2. Ilość wydanych kart w ramach „Kościerskiej Karty Dużej Rodziny”.	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>
<p>WSPIERANIE RODZIN W KRYZYSIE</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rozwój działań specjalistycznych w zakresie przeciwdziałania przemocy. 2. Współpraca z instytucjami działającymi na rzecz przeciwdziałania sytuacjom kryzysowym. 3. Profilaktyka wczesnego Rodzicielstwa. 4. Edukowanie, tworzenie i poszerzenie oferty pomocowej dla uzależnionych i współuzależnionych.	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Zespół Interdyscyplinarny, - Grupy Robocze, - Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, - szkoły i zespoły szkół, - Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, - Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna, - Poradnie uzależnień, - Komenda Powiatowa Policji, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Punkt Interwencji Kryzysowej, - Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo Wychowawczych, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Młodzieżowa Rada Miasta, - Straż Miejska, - podmioty ekonomii społecznej, - organizacje pozarządowe, - kuratorzy sądowi,	<p>2014-2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Ilość zrealizowanych projektów i programów profilaktyczno – edukacyjnych. 2. Ilość spotkań Zespołu Interdyscyplinarnego i Grup Roboczych. 3. Ilość posiedzeń Miejskiej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych. 4. Ilość funkcjonujących form wsparcia.	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>

OBSZAR II: Wspieranie i pobudzanie aktywności społecznej-współodpowiedzialność

CEL STRATEGICZNY: **WZROST AKTYWNOŚCI I ODPOWIEDZIALNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW KOŚCIERZYNY**

Tabela 5. Wspieranie i pobudzanie aktywności społecznej-współodpowiedzialność

CELE	ZADANIA	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
<p>TWORZENIE WARUNKÓW SPRZYJAJĄCYCH WŁĄCZANIU MIESZKAŃCÓW W AKTYWNOŚĆ SPOŁECZNĄ</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie w rozwoju wolontariatu. 2. Wspieranie działalności organizacji pozarządowych, grup formalnych i nieformalnych. 3. Umożliwienie mieszkańcom udziału w inicjatywach społecznych i kulturalnych. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Kościerski Dom Kultury, - Kościerski Ośrodek Sportu i Rekreacji, - Urząd Miasta, - szkoły i zespoły szkół, - organizacje pozarządowe, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rada Seniorów, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, - Młodzieżowa Rada Miasta, - podmioty ekonomii społecznej, - Komenda Powiatowa Policji, - Straż Miejska, - media i prasa, 	<p>2014-2020</p>	<p>1. Liczba kampanii, działań, inicjatyw promujących aktywność społeczną mieszkańców</p>	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>
<p>ZWIĘKSZENIE LICZBY INICJATYW SPOŁECZNYCH FINANSOWANYCH ZE ŹRÓDEŁ ZEWNĘTRZNYCH</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Aplikowanie o środki zewnętrzne, 2. Pozyskiwanie sponsorów prywatnych, 3. Zawiązywanie partnerstw na rzecz aktywności społecznej. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, - szkoły i zespoły szkół, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - organizacje pozarządowe, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rada Seniorów, - Młodzieżowa Rada Miasta, - podmioty ekonomii społecznej, - media i prasa, 	<p>2014-2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zawiązanych partnerstw. 2. Liczba projektów realizowanych ze środków pozyskanych z zewnątrz. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>
<p>BUDOWANIE POCZUCIA ODPOWIEDZIALNOŚCI SPOŁECZNEJ MIESZKAŃCÓW</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Kampania edukacyjno – społeczna. 2. Wspieranie liderów społecznych. 3. Promocja dobrych praktyk społecznych i obywatelskich. 4. Przelamywanie stereotypów. 5. Kształcenie prospołeczne mieszkańców. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Kościerski Dom Kultury <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - media i prasa, - Rada Seniorów, - Młodzieżowa Rada Miasta, - organizacje pozarządowe, - podmioty ekonomii społecznej, - Komenda Powiatowa Policji, - Szkoły i zespoły szkół - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, 	<p>2014-2020</p>	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba inicjatyw promujących postawy społeczne i obywatelskie. 2. Liczba programów realizowanych wspólnie z mieszkańcami w oparciu o zasadę partycypacyjności. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>

OBSZAR III: Stan infrastruktury pomocowej

CEL STRATEGICZNY: POPRAWA I ROZWÓJ ISTNIEJĄCEJ INFRASTRUKTURY POMOCY SPOŁECZNEJ ADEKWATNE DO POTRZEB MIESZKAŃCÓW MIASTA.

Tabela 6. Stan infrastruktury pomocowej

CELE	ZADANIA	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
WSPIERANIE WARUNKÓW DO ROZWOJU I TWORZENIA ORGANIZACJI POZARZĄDOWYCH DZIAŁAJĄCYCH W OBSZARZE POLITYKI SPOŁECZNEJ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wspieranie i promowanie różnego typu partnerstw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych i budowania społeczeństwa obywatelskiego. 2. Promocja i wsparcie działań liderów. 3. Stworzenie kanału informacji i promocji dobrych praktyk w sferze polityki społecznej. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, - Powiatowy Urząd Pracy, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Rada Miasta Seniorów, - Młodzieżowa Rada Miasta, - organizacje pozarządowe, - podmioty ekonomii społecznej, - Ośrodek Wsparcia Ekonomii Społecznej, - media i prasa, 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zawiązanych z podmiotami ekonomii społecznej i/ lub organizacjami pozarządowymi partnerstw zawiązanych w celu realizacji wspólnie podejmowanych inicjatyw na rzecz rozwiązywania problemów społecznych. 2. Rodzaj podjętych działań w celu sformułowania zasad przepływu informacji pomiędzy partnerami społecznymi. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>
TWORZENIE I ROZWIJANIE WYSOKICH STANDARDÓW JAKOŚCI USŁUG INSTYTUCJI POMOCY SPOŁECZNEJ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Stałe doskonalenie zawodowe kadr pomocy społecznej. 2. Zapewnienie optymalnego poziomu zatrudnienia adekwatnego do realizowanych zadań z uwzględnieniem specjalistów. 3. Zapewnienie optymalnych warunków pracy dla kadry pomocy społecznej. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Marszałkowski, - organizacje pozarządowe, - podmioty ekonomii społecznej, 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba zatrudnionych Specjalistów, w tym pracowników socjalnych. 2. Liczba pracowników podnoszących swoje kwalifikacje poprzez uczestniczenie w szkoleniach, naukę na uczelniach wyższych, przystępowanie do specjalizacji zawodowych. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>

OBSZAR IV: Wiedza na temat zagrożeń

CEL STRATEGICZNY: **PODNIESIENIE POZIOMU WIEDZY MIESZKAŃCÓW NA TEMAT ZAGROŻEŃ TAKICH JAK: UZALEŻNIENIA, PRZEMOC, ZAGROŻENIA EKONOMICZNE**

Tabela 7. Wiedza na temat zagrożeń

CELE	ZADANIA	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
ZWIĘKSZENIE WCZESNEJ EDUKACJI RODZICÓW, DZIECI I MŁODZIEŻY W OBSZARZE ZAGROŻEŃ ZWIĄZANYCH Z ZACHOWANIAM I PROBLEMOWYMI (PRZEMOC, UŻYWKI, SUBSTANCJE PSYCHOAKTYWNE, UZALEŻNIENIA BEHAWIORALNE ITP.)	<ol style="list-style-type: none"> Edukacja rodziców, dzieci i młodzieży w obszarze zachowań problemowych z wykorzystaniem różnych form edukacyjnych. Włączenie mediów lokalnych do edukacji społecznej w sferze zachowań problemowych. Włączanie rodzin w kampanie społeczne. Opracowywanie, zakup i dystrybucja materiałów informacyjno edukacyjnych. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Zespół Interdyscyplinary, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, Powiatowa Stacja Sanitarno Epidemiologiczna. <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta, Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, Centrum Administracyjne Placówek Opiekuńczo Wychowawczych, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, szkoły i zespoły szkół, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii społecznej, media i prasa, 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> Liczba przeprowadzonych w szkołach kampanii świadomościowych. Liczba kampanii społecznych, konferencji, prelekcji edukacyjnych prowadzonych na terenie miasta. Liczba wydanych i rozdystrybuowanych informatorów, ulotek, folderów informacyjno-edukacyjnych itp. Raporty z badań opinii publicznej. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>
ZWIĘKSZENIE ŚWIADOMOŚCI MIESZKAŃCÓW W CELU PRZECIWDZIAŁANIA ZŁYM WZORCOM ORAZ STEREOTYPOWEMU MYŚLENIU	<ol style="list-style-type: none"> Organizacja działań (kampanie informacyjne itp.) w celu zwiększenia poziomu wiedzy w sferze niebezpieczeństwa stereotypowego myślenia. Organizacja wsparcia ze strony specjalistów. Opracowywanie, zakup i dystrybucja materiałów informacyjno edukacyjnych. Współpraca z różnymi podmiotami w celu promocji postaw prospołecznych. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, Zespół Interdyscyplinary, Miejska Komisja Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> Urząd Miasta, Komenda Powiatowa Policji, Straż Miejska, szkoły i zespoły szkół, organizacje pozarządowe, podmioty ekonomii Społecznej, media i prasa, 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> Liczba przeprowadzonych kampanii. Liczba wydanych i rozdystrybuowanych informatorów i folderów informacyjno-edukacyjnych. Raporty z badań opinii publicznej. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>

Strategia Rozwiązywania Problemów Społecznych
Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020

PRZECIWDZIAŁANIE ZAGROŻENIOM CYWILIZACYJNYM – FINANSE.	1. Akcje informacyjne. 2. Współpraca z instytucjami finansowymi.	GLÓWNI REALIZATORZY: - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, PARTNERZY: - Komenda Powiatowa Policji, - Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie – Punkt Interwencji Kryzysowej, - organizacje pozarządowe, - media i prasa,	2014-2020	2. Rodzaje podjętych działań.	Budżet Miasta Środki z programów zewnętrznych
--	---	---	-----------	-------------------------------	--

OBSZAR V: Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym na rynku pracy
CEL STRATEGICZNY: ZWIEKSZENIE SZANS NA RYNKU PRACY OSÓB WYKLUCZONYCH I ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM

Tabela 8. Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym na rynku pracy

CELE	ZADANIA	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
PRZYBLIŻENIE OSÓB ZAGROŻONYCH WYKLUCZENIEM SPOŁECZNYM DO RYNKU PRACY	<ol style="list-style-type: none"> Koncentracja stosowanych usług i instrumentów rynku pracy na grupach zagrożonych wykluczeniem społecznym (np. doradztwo zawodowe, klub pracy, wsparcie motywacyjne, szkolenia, staże itp.). Realizacja projektów zwiększających szanse powrotu na rynek pracy wybranych grup osób zagrożonych wykluczeniem społecznym. Intensyfikacja współpracy pomiędzy PUP-em a MOPS-em w zakresie aktywizacji zawodowej wspólnych klientów tych Instytucji. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, Powiatowy Urząd Pracy, podmioty ekonomii społecznej, Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizacje pozarządowe, Punkt OHP, Urząd Miasta, 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> Liczba realizowanych projektów społecznych kierowanych do osób bezrobotnych i zagrożonych wykluczeniem społecznym. Liczba podjętych wspólnie z PUP inicjatyw aktywizacyjnych. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Fundusz Pracy</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>
POPRAWA MOBILNOŚCI ZAWODOWEJ I PRZESTRZENNEJ OSÓB BEZROBOTNYCH POZOSTAJĄCYCH W SYSTEMIE POMOCY SPOŁECZNEJ	<ol style="list-style-type: none"> Diagnozowanie i motywowanie do przekwalifikowania oraz dostępności do szkoleń zawodowych i staży. Optymalne wykorzystywanie istniejących instrumentów wspierania zatrudnienia poza miejscem zamieszkania (dofinansowanie kosztów dojazdu do pracy i/lub kosztów zakwaterowania). 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> Powiatowy Urząd Pracy, Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, podmioty ekonomii społecznej, Ośrodki Wsparcia Ekonomii Społecznej, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> organizacje pozarządowe, Punkt OHP, Urząd Miasta, 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> Liczba osób, które ukończyły staże, szkolenia, prace społecznie użyteczne, prace interwencyjne oraz roboty publiczne. Rodzaje udzielonego wsparcia. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Fundusz Pracy</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>

OBSZAR VI: Rozwój edukacji i wzrost wiedzy mieszkańców.
CEL STRATEGICZNY: WSPIERANIE ROZWOJU I EDUKACJI MIESZKAŃCÓW KOŚCIERZINY

Tabela 9. Rozwój edukacji i wzrost wiedzy mieszkańców

CELE	ZADANIA	PODMIOTY WIODĄCE ODPOWIEDZIALNE ZA REALIZACJĘ	TERMIN REALIZACJI	WSKAŹNIK	PRZEWIDYWANE ŹRÓDŁA FINANSOWANIA
WYRÓWNYWANIE SZANS EDUKACYJNYCH MIESZKAŃCÓW	<ol style="list-style-type: none"> 1. Wsparcie poprzez różne formy pomocowe możliwie największej liczby rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym w dostępie do różnych poziomów edukacyjnych (stypendia socjalne, wyprawki szkolne, dożywianie dzieci). 2. Intensyfikacja współpracy pomiędzy instytucjami i organizacjami (MOPS, PUP, Urząd Miasta, organizacje pozarządowe, szkoły). 3. Wspieranie osób zagrożonych wykluczeniem społecznym, poprzez różnego rodzaju programy szkoleń rozwijających umiejętności, w tym: zawodowych, językowych, komputerowych oraz wsparcie specjalistyczne. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - Powiatowy Urząd Pracy, - podmioty ekonomii społecznej, <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta, - Punkt OHP, - media i prasa, - organizacje pozarządowe - szkoły i zespoły szkół. - Biblioteka Miejska, - Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Gdańsku, Filia w Kościerzynie 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Liczba wspólnie podjętych inicjatyw. 3. Liczba przyznanych w roku stypendiów socjalnych. 4. Liczba przyznanych w roku dofinansowań do wyprawek szkolnych. 5. Liczba zawartych partnerstw na rzecz realizacji celu. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Fundusz Pracy</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>
PROMOCJA ROZWOJU OSOBISTEGO I KSZTAŁCENIA SIĘ	<ol style="list-style-type: none"> 1. Działania promujące i motywujące do kształcenia się. 2. Współpraca z organizacjami Pozarządowymi. 3. Promowanie ofert edukacyjnych. 4. Tworzenie ofert edukacyjnych adekwatnych do potrzeb mieszkańców finansowanych z dostępnych źródeł zewnętrznych. 	<p>GLÓWNI REALIZATORZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Biuro Obsługi Placówek Oświatowych, - Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej, - organizacje pozarządowe, - Biblioteka Miejska, - Pedagogiczna Biblioteka Wojewódzka w Gdańsku Filia w Kościerzynie - szkoły i zespoły szkół <p>PARTNERZY:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Urząd Miasta - Punkty OHP, - media i prasa, - Poradnia Psychologiczno Pedagogiczna - podmioty ekonomii społecznej, - centra edukacji. 	2014-2020	<ol style="list-style-type: none"> 1. Rodzaje podjętych działań promujących. 2. Liczba zawartych partnerstw na rzecz realizacji celu. 3. Programy zrealizowane z pozyskanych źródeł zewnętrznych. 	<p>Budżet Miasta</p> <p>Środki z programów zewnętrznych</p>

8. Monitoring strategii

Monitorowanie wdrażania i realizacji założeń Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kościerzyna na lata 2014-2020 jest głównym warunkiem realizacji celów określonych w tym dokumencie. Monitoring ten służyć ma systematycznej ocenie realizowanych działań, weryfikacji osiągniętych rezultatów i porównywaniu ich zgodności z celami strategicznymi. Z upływem czasu istotnym działaniem będzie ocena założeń, które mogą się dezaktualizować w związku ze zmianami sytuacji miasta, regionu i kraju, a które mogą pojawić się na przestrzeni czasu obowiązywania strategii. W przypadku takich zmian konieczna będzie modyfikacja kierunków działania.

W celu prowadzenia stałego monitoringu Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kościerzyna 2014-2020, Burmistrz Miasta powoła zespół do spraw aktualizacji Strategii. Zespół składać się będzie z przedstawicieli władz samorządowych, pracowników ośrodka pomocy społecznej, przedstawicieli instytucji pomocowych z terenu miasta oraz organizacji pozarządowych. Zespół prowadził będzie monitoring w zakresie rzeczowym i finansowym. Rzeczowy monitoring będzie obejmował analizę danych i zasobów związanych z realizacją założeń strategicznych. Monitoring finansowy natomiast będzie obejmował analizę danych finansowych wykorzystanych w celu realizacji założeń strategii. Monitoring dokonywany będzie raz na rok.

Zgromadzone dane i wnioski po przeprowadzeniu monitoringu zespół przekaże Burmistrzowi i Radzie Miasta Kościerzyna oraz mieszkańcom miasta. Informacje te zamieszczone zostaną na stronie internetowej Miasta Kościerzyna.

Monitoring realizacji Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Kościerzyna umożliwi dokonanie okresowych analiz i ocen skutków wdrażanych zadań dla życia społecznego miasta. Samorząd Kościerzyny, organizujący i koordynujący współpracę wszystkich partnerów uczestniczących w realizacji Strategii, będzie miał możliwość modyfikowania i korygowania działań, odpowiednio do zmieniających się warunków i możliwości.

Spis Wykresów

	Str.	
Wykres nr 1.	Liczba mieszkańców Kościerzyny w latach 2001-2010	17
Wykres nr 2.	Udział kobiet w ogólnej licznie mieszkańców Kościerzyny	18
Wykres nr 3.	Liczba emerytów w ogólnej liczbie ludności Kościerzyny	18
Wykres nr 4.	Liczba bezrobotnych w Kościerzynie	19
Wykres nr 5.	Bezrobotni w Kościerzynie ze względu na wykształcenie	20
Wykres nr 6.	Bezrobotni w Kościerzynie ze względu na wiek	21
Wykres nr 7.	Liczba osób i rodzin, którym udzielono pomocy i wsparcia	23
Wykres nr 8.	Liczba osób i rodzin, którym przyznano świadczenie	24
Wykres nr 9.	Powody udzielania pomocy i wsparcia rodzinom z Kościerzyny	25
Wykres nr 10.	Wybrane kategorie osób, którym udzielono pomocy i wsparcia	26
Wykres nr 11.	Odpłatność gminy za pobyt w domu pomocy społecznej	27
Wykres nr 12.	Usługi opiekuńcze	28
Wykres nr 13.	Świadczenia wypłacone za usługi opiekuńcze	28
Wykres nr 14.	Świadczenia wypłacone za specjalistyczne usługi opiekuńcze	29

Spis tabel

Tabela nr 1.	Organizacje pozarządowe na terenie Kościerzyny	30
Tabela nr 2.	Środki przyznane organizacjom pozarządowym na działania z poszczególnych obszarów	30
Tabela nr 3.	Liczba przyznanych świadczeń oraz kwoty przyznanego wsparcia na realizację zadań publicznych w Kościerzynie w latach 2006-2013	31
Tabela nr 4.	Kondycja rodziny (również profilaktyka zdrowia)	41
Tabela nr 5.	Wspieranie i pobudzanie aktywności społecznej-współodpowiedzialność	43
Tabela nr 6.	Stan infrastruktury pomocowej	44
Tabela nr 7.	Wiedza na temat zagrożeń	45
Tabela nr 8.	Osoby wykluczone i zagrożone wykluczeniem społecznym na rynku pracy	47
Tabela nr 9.	Rozwój edukacji i wzrost wiedzy mieszkańców	48